เก็บธรรม คำ..หลวงพ่อ



อายุวัฒนมงคล ๙๐ ปี
พระธรรมสิทธิเวที
(ฌมยา อภิจารมหาเถร)

เก็บธรรม คำ..หลวงพ่อ

อายุวัฒนมงคล ๙๐ ปี
พระธรรมสิทธิเวที
(ถมยา อภิจารมหาเถร)

เก็บธรรม คำ..หลวงพ่อ

อายุวัฒนมงคล ๙๐ ปี
พระธรรมสิทธิเวที
(ถมยา อภิจารมหาเถร)

พิมพ์ครั้งแรก กันยายน ๒๕๖๓ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม
คณะผู้จัดทำ คณะสงฆ์วัดสังเวชวิศยาราม
บรรณาธิการ พระเทพเวที (พล อาภากโร, รศ.ดร., ป.ธ.๙)
พิสูจน์อักษร คณะสงฆ์วัดสังเวชวิศยาราม
จัดพิมพ์โดย บริษัท ดีไซน์ ดีไลท์ จำกัด
โทร. ๐๘๙ ๘๑๒ ๒๑๔๐



๙๐ ปี สดุดี "พระธรรมสิทธิเวที"

สิบหกกันยามหาสมัย
จวบ "เจ็ดรอบกว่า" แห่งมหาอายุกาล
หลวงพ่อ "พระธรรมสิทธิเวที"
"วิโรจน์รัตน์" เรืองรามนามสกุล
อธิบดีปกครอง "วัดสังเวช-
บางลำพู กรุงเทพมหานคร
ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาคสิบสอง
"นครนายก" "ปราจีน" เป็นหลักใจ
เป็นเลขานุการ "ศ.ต.ภ."
ออกศึกษาต่างแดนแสนบรรเทา
เป็นเลขานุการกรรมการ
บำบัดทุกข์อาพาธบำราศไกล
เก้าสิบอายุกาลขานบรรจบ
ส่องโอภาสปราบมารหาญจำแลง
อายุยิ่งยืนนานสังขารเลิศ
ประสงค์ใดดลประสิทธิ์สัมฤทธิ์พลัน

ศุภฤกษ์เบิกชัยมหาศาล
"อภิจารมหาเถร" มหคุณ
"ถมยา" บารมี ศรีศาสน์สุนทร์
แผ่ไบบุญจากมหา "สมุทรสาคร"
วิศยาราม" เขต ธรรมสรณ์
บุญขจรทั่วทิศมหิทธิชัย
ซึ่งปกครองสงฆ์วัดจังหวัดใหญ่
"สระแก้ว" ไกล อีกทั้ง"ฉะเชิงเทรา"
ศูนย์ควบคุมส่งต่อภิกษุเข้า -
ความยุ่งยากทุเลาเบาบางไป
"โรงพยาบาลสงฆ์" เกษม โรคภัย
มวลสงฆ์ไทยกำลังดีทวีแรง
ขอนอบนบพระไตรรัตน์พิพัฒน์แสง
บุญสำแดงเดชกล้าผาสุกครัน
เป็นร่มโพธิ์ไทรประเสริฐเกษมสันต์
มงคลขวัญมวลศิษย์เนืองนิจเทอญ.

ศิษยานุศิษย์
ประพันธ์น้อมถวายด้วยความเคารพอย่างสูง



อนุโมทนากถา

ในทางพระพุทธศาสนา กล่าวถึงบุคคลหาได้ยากไว้ ๒ ประเภท คือ บุพการี : ผู้ทำอุปการะก่อน, กตัญญูกตเวที : ผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้วและทำตอบแทน, ซึ่งความกตัญญูกตเวทีนั้น ว่าโดยขอบเขตแยกได้เป็น ๒ ระดับ คือ กตัญญูกตเวทีต่อบุคคลผู้มีความดี หรือผู้มีอุปการะต่อตน ส่วนหนึ่งกตัญญูกตเวทีต่อบุคคลผู้ได้บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ พระศาสนา และเพื่อการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ อันเป็น ๓ หลักสำคัญสูงสุดของชาติ อย่างหนึ่ง

การที่ ท่านเจ้าคุณฯ พระเทพเวที, พระโสภิตวิริยาลังการ พร้อมด้วยคณะสงฆ์วัดสังเวชวิศยาราม ร่วมกันจัดพิมพ์หนังสือ **“เก็บธรรม ..คำหลวงพ่อ”** ขึ้น เพื่อถวายเป็นธรรมบรรณาการ แก่พระสงฆ์เถรานุเถระ และมอบเป็นที่ระลึกแก่พุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป ที่ได้มาร่วมแสดงมุทิตาสักการะในวาระอายุวัฒนมงคล ๙๐ ปี ของข้าพเจ้า ซึ่งได้เวียนมาบรรจบครบรอบในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ นี้ อันเป็นการรวบรวมถ้อยคำและสาระธรรมที่ข้าพเจ้าได้กล่าวในโอกาสต่างๆ นำมาแสดงซ้ำเพื่อเป็นข้อคิด คติสอนใจ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อความผาสุก และสามัคคีของคนในสังคม

การขวนขวายกระทำในสิ่งอันน่ายกย่องสรรเสริญเช่นนี้ นอกจากจะเป็นการแสดงออกถึงความมีกตัญญูกตเวทิตาธรรมแล้ว ท่านทั้งหลายยังได้ชื่อว่าเป็น **“บุคคลที่หาได้ยาก”** ตามทรรศนะของพระพุทธศาสนาโดยแท้

(พระธรรมสิทธิเวที)

เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม



สารบัญ



อายุวัฒนาภิรตยกถา

มวลเกล้า ฯ ในนามคณะสงฆ์วัดสังเวชวิศยาราม รู้สึกปลาบปลื้มปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่จะได้มีโอกาสแสดงออกถึงความกตัญญูกตเวที แด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อใหญ่ อีกครั้ง ..ในวาระอายุวัฒนมงคล ๙๐ ปี ได้เวียนมาบรรจบครบรอบในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ นี้ มวลเกล้า ฯ จึงจัดทำหนังสือ "เก็บธรรม.. คำหลวงพ่อ" ขึ้น เป็นการรวบรวมถ้อยคำและสาระธรรมจากโอวาทหรือสัมโมทนียกถา ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อ ได้เมตตาแสดงไว้ ทุกคำพูด ทุกประโยค ล้วนเป็นสิ่งที่มีค่า ควรจดจำน้อมนำไปปฏิบัติโดยแท้..

คณะสงฆ์วัดสังเวชวิศยาราม ได้มีวิริยะ อุตสาหะ กุศลฉันทะ รวบรวมเรียบเรียงข้อมูล จนทำให้บรรณสักการะชิ้นนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะอันสูงสุด จงเป็นพลวปัจจัย เป็นนิสสัยตามส่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อใหญ่ ได้สัมฤทธิผลในสถานอันสูงส่ง ในสังฆมณฑลเทอญ ฯ

(พระเทพเวที)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม

ผู้รักษาการแทนเจ้าคณะภาค ๖

หลวงพ่อใหญ่
“พระผู้มีแต่ให้”

พระเดชพระคุณ หลวงพ่อ ฯ พระธรรมสิทธิเวที (ถมยา อภิจาโร) เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม กรรมการและเลขานุการศูนย์ควบคุมการเดินทางไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร (ศ.ต.ภ.) เป็นพระมหาเถระที่มีความมุ่งมั่น ทุ่มเท แรงกาย แรงใจ ในการทำงานเพื่อประเทศชาติ พระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ มาโดยลำดับ

เมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ฯ ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ได้สืบทอดเจตนารมณ์ของท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร) ทุกประการ ได้บูรณะ ปฏิสังขรณ์ เสนาสนะ ตลอดจนถึงสร้างกุฏิสงฆ์ เพื่อถวายเป็นอนุสรณ์แด่ ท่านเจ้าประคุณสมเด็จ ฯ ปกครองพระอารามให้พระสงฆ์อยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข ด้วยสามัคคีธรรมเสมอมา

เนื่องในวาระเจริญอายุวัฒนมงคล ครบ ๙๐ ปี ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ นี้ เกล้า ฯ ในนามคณะศิษยานุศิษย์ ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย เป็นนิรัติศัยบุญเขตแห่งการแสดงออกซึ่งกตัญญู-กตเวทิตาธรรมในครั้งนี้ จงสำเร็จเป็นหิตานุหิตประโยชน์ นำมาซึ่งศิริสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สัมฤทธิผลแด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อ ตลอดกาลเป็นนิจเทอญ ฯ

(พระโสภิตวิริยาลังการ)

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม

ส่วนที่ ๑ อภิจารมหาเถรประวัติ



* ประวัติวัดสังเวชวิศยาราม
* ประวัติหลวงพ่อพระธรรมสิทธิเวที

ประวัติวัดสังเวชวิศยาราม

วัดสังเวชวิศยาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๓ ไร่ ๒ งาน ๑๑ ตารางวา

พ.ศ. ๒๕๓๕	ได้รับยกย่องเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง
พ.ศ. ๒๕๓๖	ได้รับยกย่องเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างดีเด่น
พ.ศ. ๒๕๖๐	ได้รับการรับรองมาตรฐานวัดที่มีความสะอาดและสิ่งแวดล้อมระดับดีมาก จากกรุงเทพฯ



ภาพถ่าย วัดสังเวชวิศยาราม ปัจจุบัน

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่เลขที่ ๑๑๐ ซอยสามเสน ๑ แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ ๑๐๒๐๐

ความเป็นมา

วัดสังเวชวิศยาราม เป็นวัดที่มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เดิมชื่อว่า "วัดสามจีนเหนือ" เหตุที่ได้ชื่อว่าวัดสามจีนเหนือ เพราะได้ก่อสร้างโดยชาวจีนสามคน ต่อมาได้เรียกกันตามตำบลที่ตั้งว่า "วัดบางลำพู" เพราะตั้งอยู่ที่ตำบลบางลำพู



ภาพถ่ายทางอากาศ วัดสังเวชวิศยาราม พ.ศ. ๒๔๘๕
ถ่ายเอกสารจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

โดยมีข้อความเกี่ยวข้องเป็นปริศนาลายแทงขุมทรัพย์ใต้ดินผูกไว้ให้ผู้มีสติปัญญาคิดตีความ ซึ่งปริศนาลายแทงดังกล่าวมีความว่า "ตำบลวัดสามจีน มีหินสามก้อน ที่นอนสามอัน มีต้นโศกเอน ที่เจ้าเณรนั่งฉัน"



ร่องรอยเดิมของวัดจากหนังสือประวัติวัดของพระยาทิพโกษารวบรวมเก็บไว้ว่า ตั้งแต่ครั้งยังมิได้สร้างกรุงเทพมหานครเป็นราชธานี ขุนโลหะมัยพิจิต (นกเทษ โลหะนันทน์) และพระอาจารย์ทอง เป็นบุคคลเกิดทันร่วมสมัย **พระศีลพรหมจรรย์ (รอด)** ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสอยู่ขณะนั้น ..

ท่านเล่าให้ฟังว่า หมู่กุฏิสงฆ์ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้พระอุโบสถติดคลองบางลำพู ครั้งสร้างกรุงเทพมหานครได้ขุดถูกหมู่กุฏิสงฆ์ไปบ้าง ส่วนพระอุโบสถหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ซึ่งในอดีตตั้งอยู่กลางวัด แต่เป็นมุมวัดด้านทิศใต้ในปัจจุบัน หลังพระอุโบสถมีพระเจดีย์ ๒ องค์ มีโรงดวง ๑ องค์ ถัดจากโรงดวงไปมีสระน้ำรูปยาวรีไปข้างทิศตะวันตก ในสระมีกุฏิ ๒ หลัง และหอพระไตรปิฎก ๑ ชุด หอพระไตรปิฎกนั้นมีช่อฟ้าใบระกาลงรักปิดทอง หน้าบันและฝารอบเขียนลายรดน้ำ ด้านทิศใต้มีพระเจดีย์รายแถว ๔ องค์ มีหมู่กุฏิหมู่หนึ่ง เรียกว่า กุฏิเก๋ง หลังพระวิหารมีต้นอโศก ๒ ต้น ต้นหนึ่งเป็นต้นเอน อีกต้นหนึ่งเป็นต้นตรง ส่วนต้นตรงนั้นตายไปนานแล้ว ยังคงเหลืออยู่แต่ต้นเอน ปัจจุบันนี้อยู่ในบริเวณสนามโรงเรียนวัดสังเวช

สถาปนาเป็นพระอารามหลวง

จากหนังสือประวัติวัดสังเวชวิศยาราม ของพระยาทิพโกษา สันนิษฐานว่า วัดสังเวชวิศยาราม ได้รับการสถาปนาเป็นพระอารามหลวง ในสมัยรัชกาลที่ ๓ หลังจากทรงปฏิสังขรณ์พระอารามเสร็จแล้ว แต่จากหลักฐานคัดจากหมายรับสั่งเมื่อ จ.ศ. ๑๑๔๒ เลขที่ ๑ วันจันทร์ แรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๑ จ.ศ. ๑๑๔๙ เรื่อง เสด็จพระราชทานพระกฐินหลวง ประจำพระอารามหลวงต่าง ๆ จำนวน ๒๐ พระอาราม ในวันพุธ เดือน ๑๑ แรม ๕ ค่ำ วัดบางหว้าใหญ่ ที่ ๑ วัดบางลำพู ที่ ๒ วัดบางขุนพรหม ที่ ๓ วัดโพธิ์ ที่ ๔ รวม ๔ วัด แสดงให้เห็นว่า วัดสังเวชวิศยาราม (วัดบางลำพู) คงดำรงฐานะเป็นพระอารามหลวงมาแล้วตั้งแต่ครั้งสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และจากหลักฐานที่บันทึกแผ่นไมโครฟิล์ม ในหอสมุดแห่งชาติก็ปรากฏว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดผ้าพระกฐินหลวง ณ วัดบางลำพู จำนวนหลายครั้ง

สมัยรัชกาลที่ ๑

สมเด็จกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ทรงสร้างและปฏิสังขรณ์ วัดบางลำพู เพื่อพระราชทานให้เป็นสถานที่อยู่ของนักชี ซึ่งเป็นยายของพระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าหญิงกัมพูฉัตร และพระองค์เจ้าขัติยา ปูชนียวัตถุสถานที่สมเด็จกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ทรงปฏิสังขรณ์นั้น ได้แก่ กำแพงวัดด้านทิศใต้และทิศตะวันออก อ้อมไปทางทิศเหนือประมาณ ๑๐ เมตร ด้านริมคลองสร้างเป็นเขื่อนด้วยไม้แก่น มีศาลาท่าน้ำรวม ๓ หลัง แต่ละหลังทำเป็น ๒ ห้อง หลังคามีช่อฟ้า ใบระกา หน้าบันจำหลักลายปิดทองประดับกระจก ตั้งอยู่ริมคลองบางลำพู เป็นศาลาเสด็จขึ้นเพื่อเสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่

พระอุโบสถ เรียกว่า "ศาลาฉนวน" สำหรับเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินหลวง พระอุโบสถตั้งอยู่ตรงกลางวัด หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ด้านหลังพระอุโบสถเป็นพระปรางค์ และมีพระปรางค์เล็กเป็นบริวารอีก ๔ องค์ ด้านหลังพระอุโบสถมีเจดีย์อยู่ ๘ องค์



พระปรางค์ที่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ใหม่
(ในสมัย พระธรรมสิทธิเวที)

สมัยรัชกาลที่ ๓

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ย้ายพระอุโบสถและพระวิหารจากที่เดิมมาสร้างขึ้นใหม่พร้อมทั้งชะลอพระปรางค์มา ณ สถานที่ปัจจุบัน พระอุโบสถมีจำนวน ๕ ห้อง มีพาไลทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ผนังก่ออิฐ มุงกระเบื้องไทย ช่อฟ้าใบระกา ทำด้วยปูน หน้าบันปั้นเป็นลายเถาดอกไม้จีน เพดานล่องชาดลอยดาวฉลุทอง ผนังเขียนเป็นสายสีประแจ

จีนดอกไม้ร่วง บานประตูหน้าต่างลงรักเขียนลายรดน้ำ กำแพงแก้วก่ออิฐถือปูน ซุ้มประตูกำแพงแก้วทำเป็นยอดมีรูปนกพิราบจับอยู่เบื้องบนซุ้ม ซุ้มใบสีมาก่ออิฐถือปูนเป็นรูปมณฑป โดยขุดใบสีมาของเดิมซึ่งปักอยู่บนดินขึ้นประดิษฐานในซุ้ม ส่วนพระวิหารสร้างในลักษณะเช่นเดียวกับพระอุโบสถ แตกต่างจากพระอุโบสถเฉพาะไม่เขียนลายฝาหนัง

สมัยรัชกาลที่ ๔

ทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้ปฏิสังขรณ์พระพุทธปฏิมากร ซึ่งเป็นพระประธานในพระอุโบสถ ปรากฏตามประวัติว่านายช่างผู้ทำการปฏิสังขรณ์นั้น ชื่อนายสุก ดำรงตำแหน่งกรมช่างหล่อของหลวง ผนังพระอุโบสถและพระวิหารก่ออิฐถือปูน ผนังพระอุโบสถเขียนลายประแจจีนดอกไม้ร่วง ส่วนพระวิหารไม่เขียนลาย หลังคามุงด้วยกระเบื้องไทย มีช่อฟ้า ใบระกา ทำด้วยปูน บานประตูหน้าต่างเขียนลายรดน้ำทั้งพระอุโบสถและพระวิหาร เพดานล่องชาดฉลุทอง พื้นดาษปูนทั้งพระอุโบสถและพระวิหาร มีขนาด ๕ ห้องเสมอกัน นอกจากนั้นมีศาลาหลังหนึ่ง ๓ ห้อง ทำฝาเป็นลูกกรง สุดเขตวัดเป็นป่าช้า มีศาลาหลังใหญ่ขนาด ๗ ห้องไม่มีฝา หลังคามุงด้วยกระเบื้องไทย ทิศเหนือเป็นหมู่กุฏิพระสงฆ์ แบ่งเป็น ๒ คณะ คือ คณะบน กับคณะล่าง คณะบนมีกุฏิใหญ่ ๑ หลัง ฝากระดานมีช่อฟ้า ใบระกา ตั้งอยู่ข้างพระอุโบสถด้านทิศเหนือ และกุฏิเจ้าอาวาสก็ตั้งอยู่ในคณะนี้ ถัดจากนั้นมีสระสี่เหลี่ยมลงขอนไม้แก่น กลางสระมีหอพระไตรปิฎก ต่อจากหอพระไตรปิฎกเป็นหอระฆัง ส่วนคณะล่างมีหอสวดมนต์อยู่ ๓ ห้อง ฝากระดานทาสี เมื่อปฏิสังขรณ์แล้ว พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐิน และ**พระราชทานนามใหม่ว่าวัดสังเวชวิศยารามวรวิหาร**

พระสัตตมหาสถาน

จากหนังสือประวัติวัดของพระยาทิพโกษา ระบุว่า ท่านขรัวยายไข่ ไกรฤกษ์ ได้มีจิตศรัทธาสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมขึ้นหลังหนึ่ง ในระหว่างพระสัตตมหาสถาน ซึ่งตรงกับคำบอกเล่าของ พระเดชพระคุณ พระราชรัตนโสภณ (จันทร์ จนฺทสิริ) อดีตเจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม และพระครูพรหมสร (ดัด) เป็นพระเถระที่อาศัยอยู่วัดสังเวชวิศยาราม มาตั้งแต่สมัยพระธรรมกิติ (เหม้น) ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส ท่านเล่าไว้ว่า วัดสังเวชวิศยาราม แต่เดิมนั้นมีพระสัตตมหาสถาน ประดิษฐานอยู่ตรงกลางวัดตรงหน้าพระวิหาร เป็นปูชนียสถานที่สร้างมา แต่โบราณคู่กับวัด พระเดชพระคุณทั้งสองรูปดังกล่าวได้ชี้แจงว่า วัดนี้มี พระสัตตมหาสถานอยู่แล้วจึงไม่สร้างพระเจดีย์ใหญ่กลางวัดเช่นวัดอื่นๆ ทั่วไป พระสัตตมหาสถานนั้นได้รื้อออกไปในสมัย พระญาณกิตติ (พัน) ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่ พระครูศีลขันธ์สุนทร คงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่วัดบางลำพู ถูกเปลี่ยนนามเพราะมีพระสัตตมหาสถานจำลองอยู่ในวัด คำว่า สัตตมหาสถาน หมายถึงสถานที่สำคัญประการหนึ่งในทางพระพุทธศาสนา ๗ แห่ง คือ ๑. มหาโพธิบัลลังก์เจดีย์ ๒. อนิมิสสเจดีย์ ๓. รตนจงกรมเจดีย์ ๔. รตนฆรเจดีย์ ๕. อชปาลนิโครธเจดีย์ ๖. มุจจลินทเจดีย์ ๗. ราชายตนเจดีย์ ถือว่าเป็นสังเวชนียสถาน คือสถานที่ที่ให้เกิดความกระตุ้นเตือนให้คิด ให้จิตหันมานึกถึงสิ่งที่เป็นกุศลดีงาม ไม่ประมาท หมายถึง สถานที่ชาวพุทธพึงมีธรรมสังเวช ถึงพระบรมศาสดา พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงเป็นจอมปราชญ์ทางลักษณะด้านภาษา จึงได้พระราชทานนาม พระอารามใหม่ว่า **"วัดสังเวชวิศยาราม"**

สมัยรัชกาลที่ ๕

พ.ศ. ๒๔๑๒ วันอังคาร ที่ ๒๒ มีนาคม (จุลศักราช ๑๒๓๑) เดือน ๔ แรม ๖ ค่ำ ปีมะเส็ง เวลา ๑๓.๐๐ น. ตรงกับเวลาชักพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จากพระเมรุท้องสนามหลวงเข้าสู่พระบรมมหาราชวัง ได้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นที่โรงทำขนมจีน ที่ถนน ๑๓ ห้าง ซึ่งตั้งอยู่ข้างวัดบวรนิเวศวิหาร ซึ่งขณะนั้นน้ำในคลองบางลำพูแห้งหมด ไฟจึงลุกลามไปไหม้ที่ วัดสังเวชวิศยาราม ไหม้กุฏิหมดทั้งพระอาราม หอพระไตรปิฎกของคณะบน ๒ หลัง หอระฆังคณะบน ๒ หอ หอสวดมนต์คณะบน ๑ หลัง และคณะล่าง ๑ หลัง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อเสร็จจากพระราชพิธีชักพระบรมอัฐิแล้ว จึงเสด็จมาประทับ ณ บริเวณที่เป็นสะพานฮงอุทิศปัจจุบันทรงพระกรุณาโปรดฯ บัญชาการดับเพลิงด้วยพระองค์เอง ส่วนกรมพระราชวังบวรสถานมงคลบวรวิไชยชาญ เสด็จไปทรงบัญชาการดับเพลิงอยู่ ณ พระวิหารหลวงจนเพลิงสงบ หลังจากเพลิงไหม้พระอารามแล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้รื้อพระเมรุพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้วให้นำไม้ไปสร้างเสนาสนะถวายพระสงฆ์ในอารามวัดสังเวชวิศยาราม เป็นการชั่วคราวไปก่อน

พ.ศ. ๒๔๑๘ ตรงกับวันพุธ ที่ ๒๗ ตุลาคม (จ.ศ. ๑๒๓๗) เดือน ๑๑ แรม ๑๓ ค่ำ ปีกุน เวลา ๑๖.๑๗ น. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จทางชลมารคถึงศาลาฉนวนหน้าวัดสังเวชวิศยาราม เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่ภายในพระอุโบสถ ทรงกราบนมัสการพระพุทธปฏิมากร แล้วพระราชทานเทียนประจำพระอุโบสถแก่พระองค์เจ้าโสภณบัณฑิตถวายพระพร้อมด้วยผ้าห่มภูษามาลา จากนั้นนายพิจิตรกราบบังคมทูลถวายรายงานจำนวนพระสงฆ์จำพรรษา คือ หม่อมราชวงศ์พระครู ๑ รูป ฐานานุกรม ๒ รูป พระอันดับเรียนคันธุระ ๙ รูป พระอันดับเรียนวิปัสสนาธุระ ๑๖ รูป พระอันดับเรียน

สวดมนต์ ๕๒ รูป พระสงฆ์จำพรรษารวม ๘๐ รูป ทรงประเคนผ้าพระกฐิน พระครูราชพันธุประพัทธ์ครองผ้าพระกฐินเสร็จแล้วทรงประเคนผ้าไตร ๒ ไตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระองค์เจ้ากมลลาสเลอสรรค์ ถวายเครื่องอัฐบริขาร พระสาธุศีลสังวร วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ถวายอดิเรก พระสงฆ์อนุโมทนาแล้วเสด็จพระราชดำเนินมาประทับที่ประตูหน้าพระอุโบสถ เพื่อทอดพระเนตร พระวิหารที่ถูกไฟไหม้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าราชวรวงศ์เธอ กรมขุนภูวไนยนฤเบทราธิบาลไปทรงจัดการปฏิสังขรณ์ ได้ทรงปฏิสังขรณ์หลังคาพระวิหาร และบานประตูหน้าต่าง พร้อมทั้งพระประธานประจำพระวิหารลงรักปิดทอง หลังคาพระวิหารมุงด้วยกระเบื้องไทย ช่อฟ้าใบระกาปั้นด้วยปูนเช่นเดียวกับพระอุโบสถ บานหน้าต่างทาสีแดง ส่วนพระอุโบสถฉาบปูนใหม่ เสริมกำแพงด้านทิศใต้ ด้านทิศตะวันออกให้สูงขึ้นประมาณ ๑ ศอก

พ.ศ. ๒๔๑๙ ตรงกับวันจันทร์ ที่ ๑๖ ตุลาคม (จ.ศ. ๑๒๓๘) แรม ๑๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีชวด พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินวัดสังเวชวิศยาราม

พ.ศ. ๒๔๒๒ ตรงกับวันอาทิตย์ ที่ ๑๒ ตุลาคม (จ.ศ. ๑๒๔๑) แรม ๑๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีเถาะ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินวัดสังเวชวิศยาราม

พ.ศ. ๒๔๒๙ ตรงกับวันอังคาร ที่ ๒๖ ตุลาคม (จ.ศ. ๑๒๔๘) แรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีจอ เวลา ๑๓.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทางชลมารคจากท่าราชวรดิตถ์ ทรงเรือพระที่นั่งทวยเทพ ถวายกร เรือพระที่นั่งบุษบกพิศาลเป็นเรือพระที่นั่งรอง เรือศรีสมรรถไชย ทรงผ้าไตร เสด็จเข้าคลองบางลำพูป้อมพระสุเมรุ เสด็จขึ้นศาลาฉนวน หน้าวัดสังเวชวิศยาราม เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ ทรงกราบนมัสการพระพุทธปฏิมากร นายกวดได้กราบบังคมทูลถวายรายงานพระสงฆ์จำพรรษา

จำนวน ๙๒ รูป ทรงประเคนผ้าพระกฐิน พระครูราชพันธุประพัทธ์ (ม.ร.ว. วงศ์ เจษฎากุล ณ กรุงเทพ) เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม เป็นองค์ครองผ้าพระกฐิน ทรงประเคนผ้าไตรฐานานุกรม ๒ รูป (สำหรับคู่สวด) ทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้กรมหมื่นพิศาลถวายอัฐบริขาร พระสงฆ์อนุโมทนาแล้วเสด็จกลับ

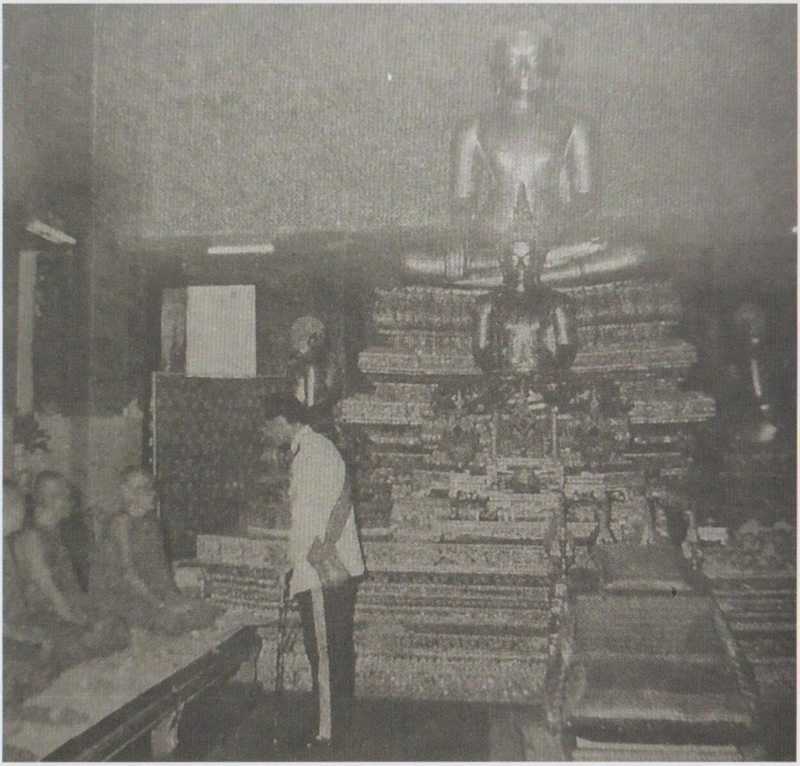
พ.ศ. ๒๔๓๑ ตรงกับวันอังคาร ที่ ๖ พฤศจิกายน (จ.ศ. ๑๒๕๐) ขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีชวด เวลา ๑๔.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทางชลมารค เข้าคลองบางลำพู ป้อมพระสุเมรุ เสด็จขึ้นศาลาฉนวนหน้าวัดสังเวชวิศยาราม เสด็จพระราชดำเนินเข้าสู่พระอุโบสถ ทรงกราบนมัสการพระพุทธปฏิมากร ถวายผ้าพระกฐินแก่พระราชพันธุประพัทธ์ (ม.ร.ว. วงศ์ เจษฎากุล ณ กรุงเทพ) เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม เป็นองค์ครองผ้าพระกฐิน

สมัยรัชกาลที่ ๙

พ.ศ. ๒๕๑๖ ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๑๔ ตุลาคม แรม ๒ ค่ำ เดือน ๑๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดสังเวชวิศยาราม โดยมีสมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร) เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม เป็นองค์ครองผ้าพระกฐิน

นับจากการปฏิสังขรณ์พระอารามหลวงในรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประชาชนผู้มีจิตศรัทธา ได้ช่วยกันปลูกสร้างกุฏิเสนาสนะถวายใหม่ ทำให้กุฏิพระสงฆ์ตั้งระเกะระกะไม่เป็นหมวดหมู่ดังเดิม

วัดสังเวชวิศยาราม ซึ่งมีความสวยงามดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ สืบเนื่องมาจากตั้งแต่สมัย สมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร) ได้พัฒนาปรับปรุงเสนาสนะใหม่ทั้งพระอาราม แล้วได้รับการพัฒนา



พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ เสด็จพระราชดำเนินทอดผ้าพระกฐิน ณ วัดสังเวชวิศยาราม ทรงมีปฏิสันถาร กับ สมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร)

ปรับปรุงต่อเนื่องมาในสมัย พระราชรัตนโสภณ (จันทร์ จนฺทสิริ) และได้รับการพัฒนาปรับปรุงยิ่งขึ้นตั้งแต่สมัย พระราชรัตนาภรณ์ (ถมยา อภิจาโร สมณศักดิ์ปัจจุบัน **พระธรรมสิทธิเวที**) เป็นเจ้าอาวาสจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

** (อ้างอิง : พระครูปลัดวิถี เขมาราโม, สมปอง ดวงไสว, เพชรบางลำพู, เจริญวิทย์การพิมพ์, ๒๕๔๕)

ประวัติหลวงพ่อพระธรรมสิทธิเวที

ประวัติและผลงาน

พระธรรมสิทธิเวที (ถมยา อภิจาโร) เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๒ เลขานุการและคณะกรรมการ ศ.ต.ภ.

๑. ชื่อ-ที่อยู่

พระธรรมสิทธิเวที (ถมยา อภิจาโร) อายุ ๙๐ พรรษา ๗๐ วัดสังเวชวิศยาราม แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๒. สถานะเดิม

ชื่อ ถมยา นามสกุล วิโรจน์รัตน์ เกิดวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๒ ณ ตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร นามบิดา สง่า วิโรจน์รัตน์ นามมารดา ช้อย นามสกุล วิโรจน์รัตน์

๓. วิทยฐานะ

พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับการถวายปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต กิตติมศักดิ์ สาขาธรรมนิเทศ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับการถวายปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ สาขาธรรมนิเทศ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. บรรพชา-อุปสมบท

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ณ วัดสุทธิวาตวราราม ตำบลท่าฉลอม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีพระธรรมสิริชัย (ชิต ชิตวิปุโล) วัดพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ขณะดำรงสมณศักดิ์ที่ พระสมุทรคุณากร เจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร วัดตึกมหาชยาราม จังหวัดสมุทรสาคร เป็นพระอุปัชฌาย์



รับพระราชทานปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์
๒๖ เมษายน ๒๕๔๔

๕. งานด้านการปกครอง

พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้รับแต่งตั้ง เป็นเลขานุการเจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก

พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับแต่งตั้ง เป็นเลขานุการกรรมการ ศูนย์ควบคุมการเดินทางไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร (ศ.ต.ภ.)

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับแต่งตั้ง เป็นเลขานุการเจ้าคณะใหญ่หนใต้ และปฏิบัติหน้าที่เลขานุการเจ้าคณะใหญ่หนกลาง ถึง พ.ศ. ๒๕๒๐



แถวยืน (หลังสุด) พระเทพประสิทธิคุณ พระเทพสีมาภรณ์ พระเทพกิตติเวที พระเทพโสภณ พระเทพคุณาภรณ์ พระเทพปริยัติมุนี พระเทพสิทธิมุนี
แถวนั่ง 3 พระธรรมวโรดม พระธรรมเจดีย์ พระธรรมโมลี พระวิสุทธาธิบดี พระพรหมคุณาภรณ์ พระธรรมราชานุวัตร พระอุบาลีคุณูปมาจารย์
พระธรรมปิฎก พระธรรมธีรราชมหามุนี พระพุทธิวงศมุนี
แถวนั่ง 2 พระวิสุทธิวงศาจารย์ สมเด็จพระวันรัต สมเด็จพระธีรญาณมุนี
แถวที่ 1 (นั่งพื้น) พระมหาอนันต์ อานนฺโท พระมหาประจวบ พีรปญฺโญ พระมหาชนะ เขมจิตฺโต พระเมธีสุทธิพงศ์ พระสุธีรัตนาภรณ์
พระครูปลัดสัมพิพัฒนสุตาจารย์ พระครูปลัดสุวัฒนวิสุทธิคุณ พระมหาอ้ม สิริจนฺโท

เทพฟิล์ม

ภาพถ่ายเก่า พระครูปลัดสัมพิพัฒนสุตาจารย์
(สมณศักดิ์ปัจจุบัน พระธรรมสิทธิเวที)
ถ่ายร่วมกับคณะพระมหาเถระ

พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้รับพระบัญชาแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม (พระอารามหลวง)

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับแต่งตั้ง ให้เป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม

พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้รับพระบัญชาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เป็นเจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม

(ปัจจุบัน)

- เป็นเจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม
- เป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๒
- พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการโรงพยาบาลสงฆ์
- พ.ศ. ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน ได้รับพระบัญชาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง กรรมการและเลขานุการศูนย์ควบคุมการเดินทางไปต่างประเทศสำหรับพระภิกษุสามเณร (ศ.ต.ภ.)

๖. งานการศึกษา

- เป็นครูสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดสังเวชวิศยาราม
- เป็นครูสอนศีลธรรมโรงเรียนวัดสังเวช
- เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรมวัดสังเวชวิศยาราม
- เป็นกรรมการตรวจประโยคนักธรรมสนามหลวง

๗. งานเผยแผ่และบริการศึกษา

๑. ได้รับแต่งตั้ง เป็นกรรมการโรงพยาบาลสงฆ์

๒. ได้รับแต่งตั้ง เป็นผู้ช่วยเลขาธิการสมัชชามหาคณิสสร

๓. ได้รับพระบัญชาแต่งตั้ง เป็นพระอุปัชฌาย์วิสามัญ

๔. ได้รับแต่งตั้ง เป็นกรรมการสอบความรู้พระอุปัชฌาย์

๕. พ.ศ. ๒๕๒๐ – ๒๕๓๐ เป็นผู้นำประโยคบาลีสนามหลวงไปเปิดทำการสอบในต่างจังหวัด

๖. เป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้แก่พระภิกษุสามเณรผู้ประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทส ณ ศาลาอบรมสงฆ์วัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เป็นประจำ

๗. พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้รับแต่งตั้ง เป็นกรรมการพิจารณา ผู้ทำคุณประโยชน์ดีเด่น เพื่อประเทศชาติ

๘. พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับแต่งตั้ง เป็นรองประธานคณะทำงาน จัดทำเอกสารการจัดโต๊ะบูชา งานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและเป็นกรรมการตัดสินการจัดโต๊ะหมู่บูชา งานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา

๙. พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับแต่งตั้ง เป็นกรรมการโครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติในวโรกาส วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ณ พุทธมณฑล

๑๐. สร้างห้องเกียรติยศ ถวายเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆษกมหาเถร) และห้องพุทธศาสน์ พร้อมทั้งสื่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาขึ้นในโรงเรียนวัดสังเวช

๑๑.จัดพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะให้แก่นักเรียนที่เข้าศึกษาใหม่ของโรงเรียนวัดสังเวช ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และปีที่ ๔ เป็นประจำทุกปี

๑๒. พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับแต่งตั้งจากมหาเถรสมาคม เป็นคณกรรมการฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๑๓. พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับแต่งตั้งจากมหาเถรสมาคม เป็นคณกรรมการเกี่ยวกับกิจกรรมของวัดไทยในต่างประเทศ มีหน้าที่คอยสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของพระธรรมทูตไทยในต่างประเทศ

๘. งานด้านสาธารณูปการ

หลังจากได้รับพระบัญชาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้นมา ได้ดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์พระอาราม ดังมีรายการดังต่อไปนี้

๑. ปฏิสังขรณ์พระประธานในพระอุโบสถ พระมหาโมคคัลลานะ พระสารีบุตรปิดทองใหม่ทั้งหมด

๒. ปฏิสังขรณ์ลายฐานชุกชีพระประธานในพระอุโบสถ ลงรัก ปิดทอง ประดับกระจก

๓. ปฏิสังขรณ์ซุ้มหน้าต่างในพระอุโบสถ ลงรัก ปิดทอง ประดับกระจก

๔. สร้างหอระฆัง

๕. ปิดทองพระพุทธรูปในพระวิหาร

๖. ปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปโบราณ (ปางสมาธิ) ปิดทอง ล่องชาด

๗. ปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปโบราณ(ปางห้ามญาติ)ปิดทองล่องชาด

๘. ปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปไม้โบราณ จำนวน ๒ องค์ ลงรัก ปิดทอง

๙. ปฏิสังขรณ์บริเวณฌาปนสถาน และศาลาบำเพ็ญกุศล

๑๐. ปฏิสังขรณ์หน้าบันพระอุโบสถ ลงรัก ปิดทอง ประดับกระจก

๑๑. ปรับปรุงบริเวณสนามหญ้า เทพื้นคอนกรีต เสริมเหล็ก

๑๒. ปฏิสังขรณ์กุฏิเจ้าอาวาส

๑๓. ปฏิสังขรณ์กุฏิสงฆ์ เปลี่ยนโครงหลังคา เปลี่ยนกระเบื้อง

๑๔. เขียนลายสีด้านใน บานหน้าต่าง-บานประตู พระอุโบสถ

๑๕. ซ่อมวัสดุครุภัณฑ์ในพระอาราม

๑๖. อนุมัติให้สมาคมศิษย์เก่า โรงเรียนวัดสังเวช สร้างอาคารอนุสรณ์ ๓๖ ปีขึ้นในโรงเรียนวัดสังเวช

๑๗. ปฏิสังขรณ์ซุ้ม-รูปเหมือน สมเด็จพระวันรัต (อดีตเจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม)

๑๘. สร้างวัสดุครุภัณฑ์ไว้ในพระอาราม

๑๙. สร้างกุฏิอนุสรณ์สมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร)

๒๐. สร้างโรงครัวอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๔ ห้อง

๒๑. ปฏิสังขรณ์ เขียนลายรดน้ำบานประตูพระอุโบสถ

๒๒. ปฏิสังขรณ์เพดานพระวิหาร

๒๓. ปฏิสังขรณ์ศาลาการเปรียญ



บูรณปฏิสังขรณ์ศาลาการเปรียญ

๙. งานด้านสาธารณสงเคราะห์

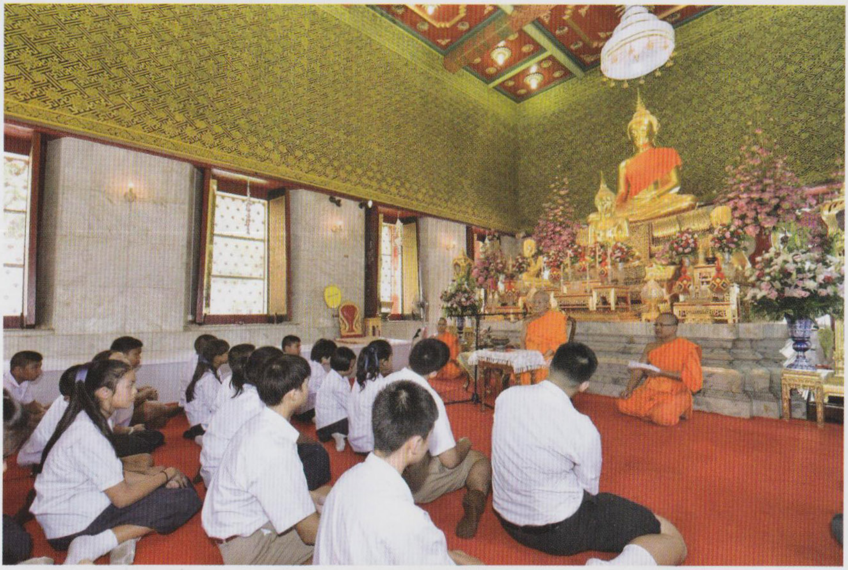
๑. มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนวัดสังเวช ที่เรียนดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เป็นประจำทุกปี

๒. มอบทุนการศึกษาให้แก่พระนักธรรม เปรียญธรรม ที่สอบผ่าน

๓. มอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนวัดสังเวช ที่สอบธรรมศึกษาในสนามหลวงได้

๔. เป็นประธานกรรมการมูลนิธิสมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร)

๕. ร่วมก่อตั้งทุนมูลนิธิเพื่อการศึกษาโรงเรียนวัดสังเวช



มอบทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนโรงเรียนวัดสังเวช

๑๐. สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้รับแต่งตั้งเป็น พระครูธรรมธร ฐานานุกรมของ พระธรรมวโรดม (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร)

พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับแต่งตั้งเป็น พระครูปลัดสุวัฒนสุตคุณ ฐานานุกรมของ พระธรรมวโรดม (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร)

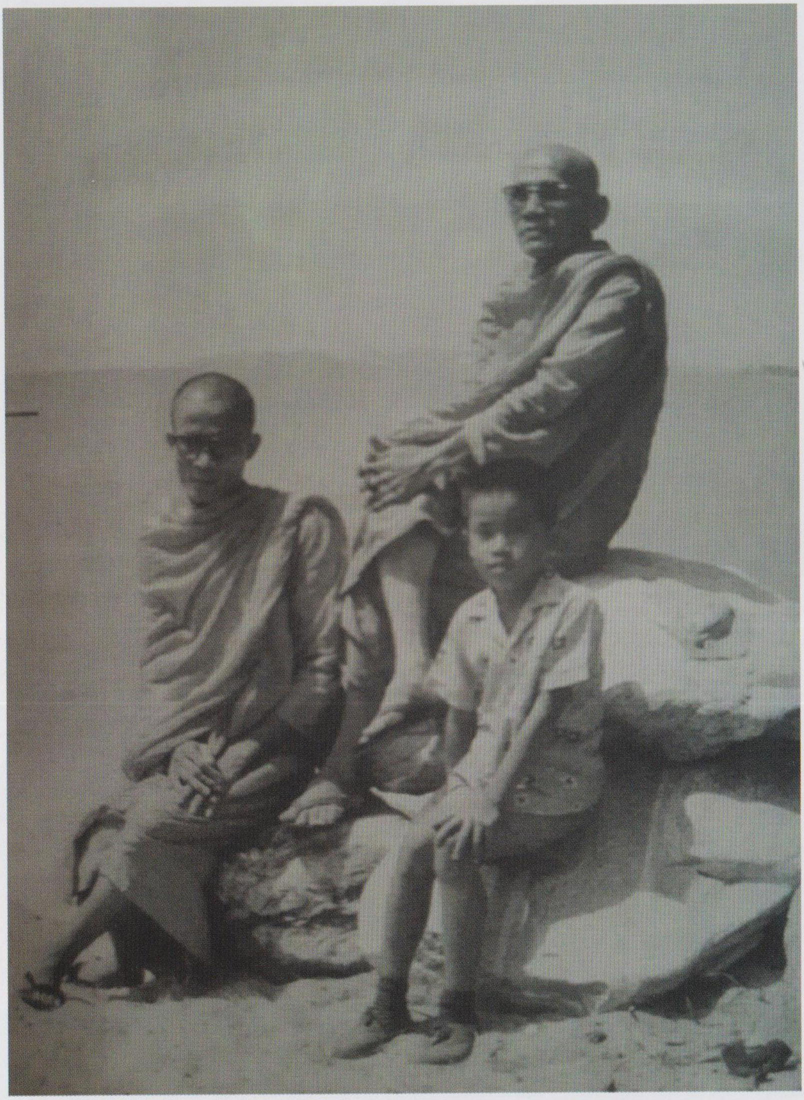
พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับแต่งตั้งเป็น พระครูปลัดสัมพิพัฒนสุตาจารย์ ฐานานุกรมของ สมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร)

พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น พระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ พระโสภณรัตนาภรณ์

พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็น พระราชาคณะชั้นราช ที่ พระราชรัตนาภรณ์

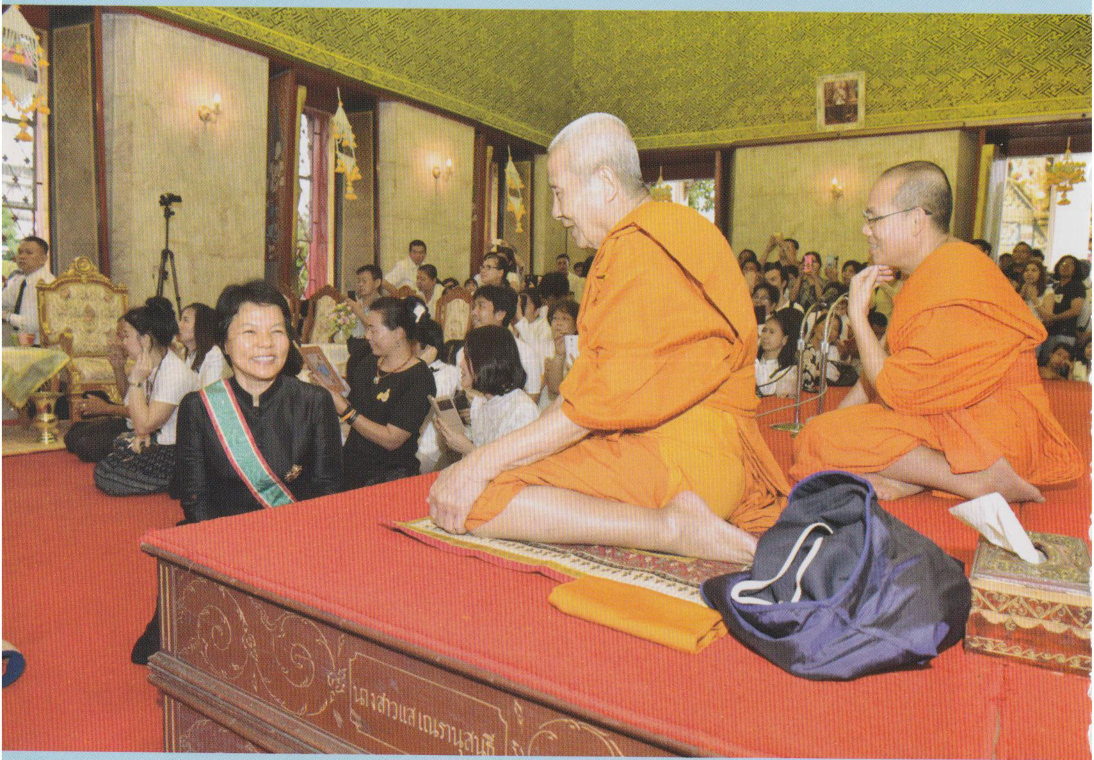
พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็น พระราชาคณะชั้นเทพ ที่ พระเทพคุณาภรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็น พระราชาคณะชั้นธรรม ที่ พระธรรมสิทธิเวที



ถ่ายรูปร่วมกับหลวงพ่อเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โฆสกมหาเถร)

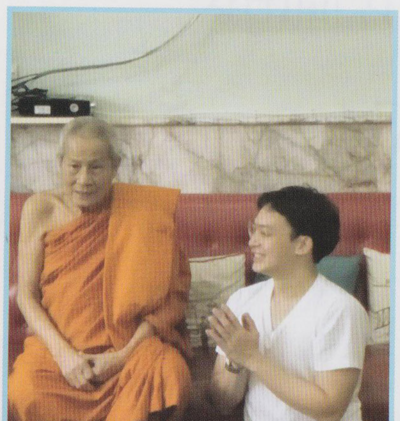
ส่วนที่ ๒ เก็บธรรม คำ..หลวงพ่อ

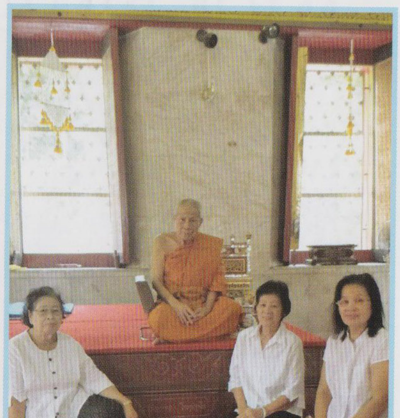


..ยิ่งเจริญมากเท่าไหร่
ยิ่งเสื่อมมากเท่านั้น

..โลกเจริญขนาดไหน
โรคก็เจริญขนาดนั้น







“จิตที่ฝึกดีแล้วย่อมนำสุขมาให้”

วันนี้เรายิ้ม **เพราะได้**

วันต่อไปอาจเสียใจ **เพราะพลัดพราก**

ดังนั้น เตรียมใจให้พร้อม ซักซ้อมใจให้ดี

พลีเวลาให้กับการปฏิบัติ ผู้ฝึกหัดดัดจิตดีแล้ว

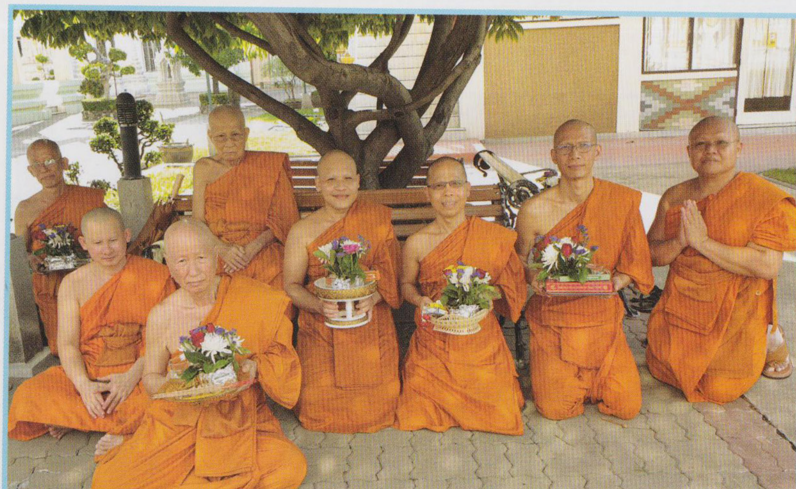
จะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม จะได้หรือเสีย

สุขหรือทุกข์ นินทาหรือสรรเสริญ

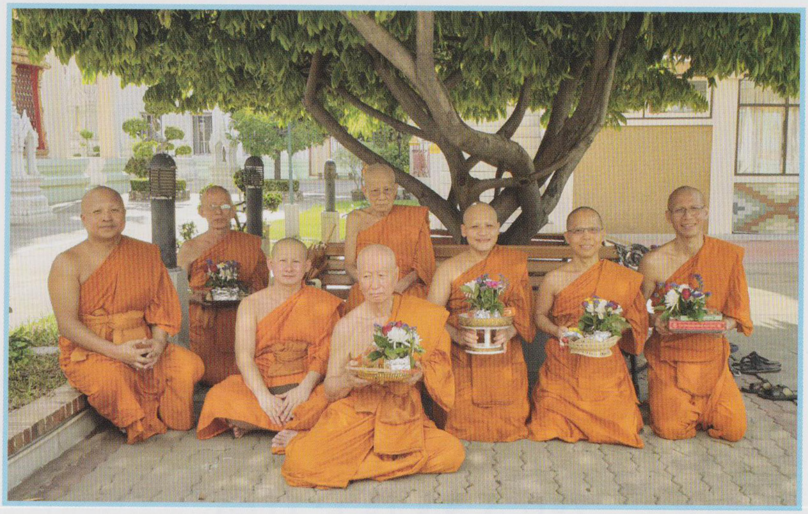
...ก็พร้อมที่จะรับมือ







อยู่ร่วมกัน
ต้องมีน้ำใจ
และสามัคคีกัน





จงดำเนินชีวิตให้เป็นเหมือนกับว่า..

เรามีชีวิตอยู่เพียงวันนี้วันเดียว

เพราะการดำเนินชีวิตประหนึ่งว่า

มีชีวิตอยู่เพียงวันเดียว

ประเสริฐกว่า

เลิศกว่าคนที่ใช้ชีวิตไปวันๆ

แม้เขาจะมีชีวิตอยู่ตั้ง ๑๐๐ ปีก็ตาม





“ ใจสำคัญ ”

การทำบุญนั้น

จะต้องทำด้วยจิตใจบริสุทธิ์

จะต้องทำด้วยความศรัทธา

ผลสะท้อนมันจะเกิดขึ้น

เกินความคาดหมาย



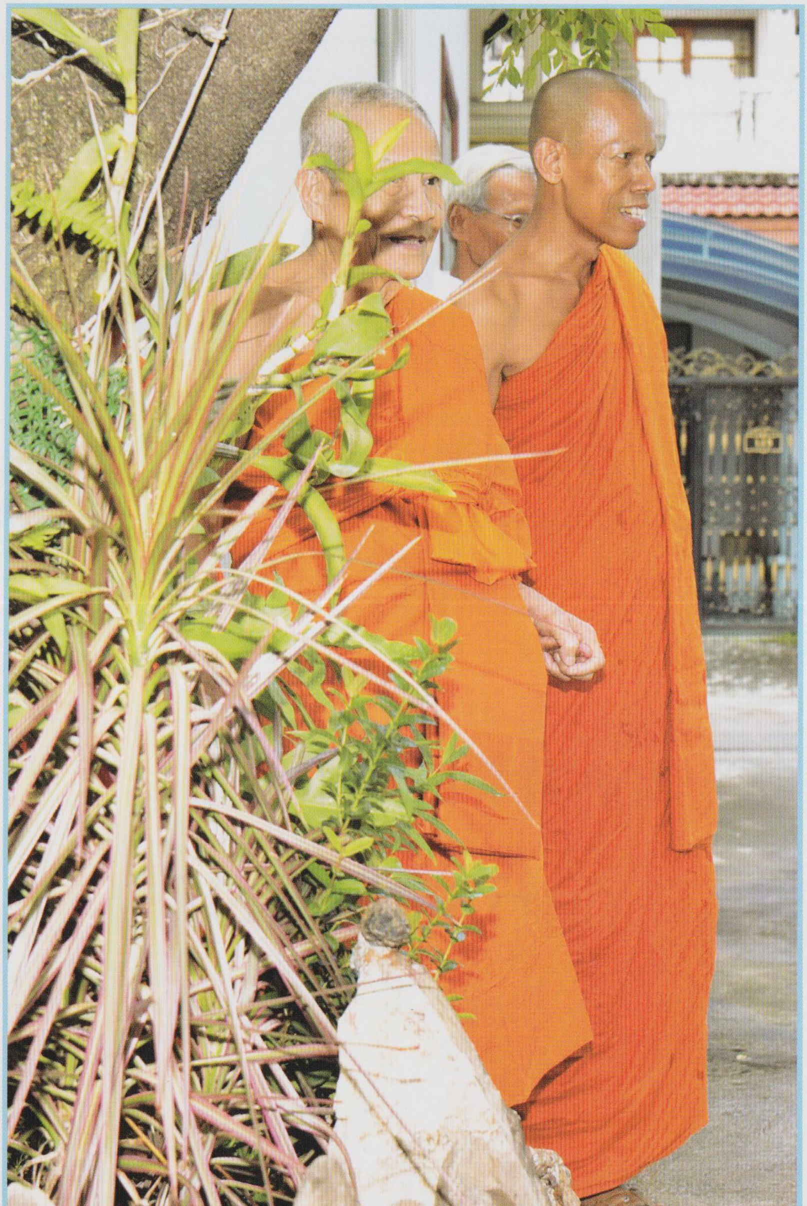


“ทำดีไม่ต้องมาก”

วันละ ๒ เวลาก็พอ

คือ..

เวลาหายใจเข้า
กับหายใจออก



"ให้.. ให้เป็น ย่อมเห็นสุข"



..แค่เพียงคิดจะทำ
ใจก็ยังเป็นสุข

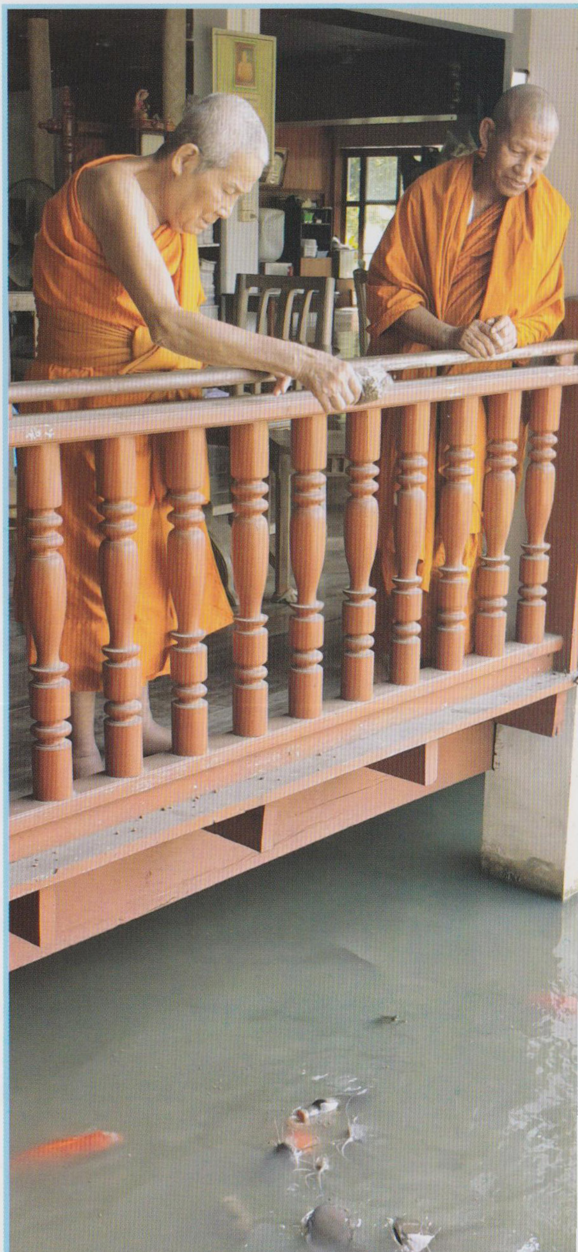
..ครั้นได้ให้แล้ว
จิตใจก็แช่มชื่นเบิกบาน

..เมื่อวันเวลาผ่านไป
หวนกลับไปรำลึกถึงดวงหน้า
อันเปี่ยมสุขของผู้รับ
ความปีติสุขก็ย้อนกลับมา
ทำให้หัวใจอิ่มเอม..



“ ปล่อยวาง
เสียบ้าง ”

ปล่อยนก ปล่อยปลา
นำมาซึ่งความสุข
แต่ที่ปล่อยแล้วหมดทุกข์
นำความสุขมาให้ถาวร
...คือปล่อยวาง...





“ลาภของชีวิต”

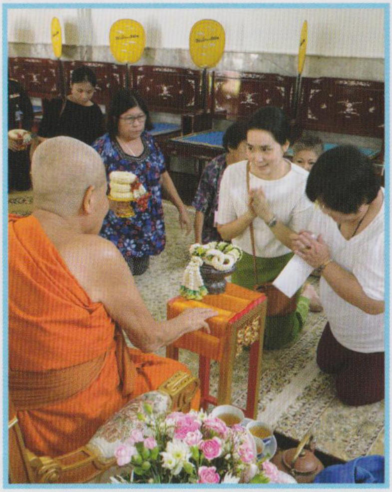
ร่างกายนี้.. เป็นรังของโรค

เป็นสมุฏฐาน เป็นที่เกิดของโรค

มีร่างกายที่ไหน มีโรคที่นั่น

ความไม่มีโรค จึงเป็นลาภอันประเสริฐของชีวิต

“จงเลือกทำความดี”

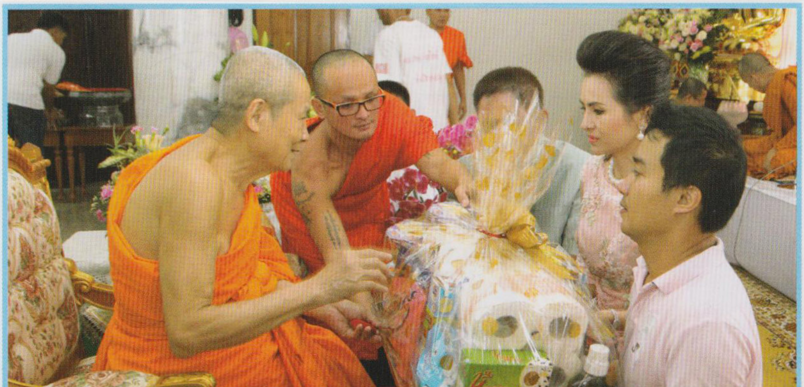


ความดีนั้น มีอยู่หลายดี

ขอให้เลือกทำสักดี

เพื่อเป็นเครื่องการันตีว่า

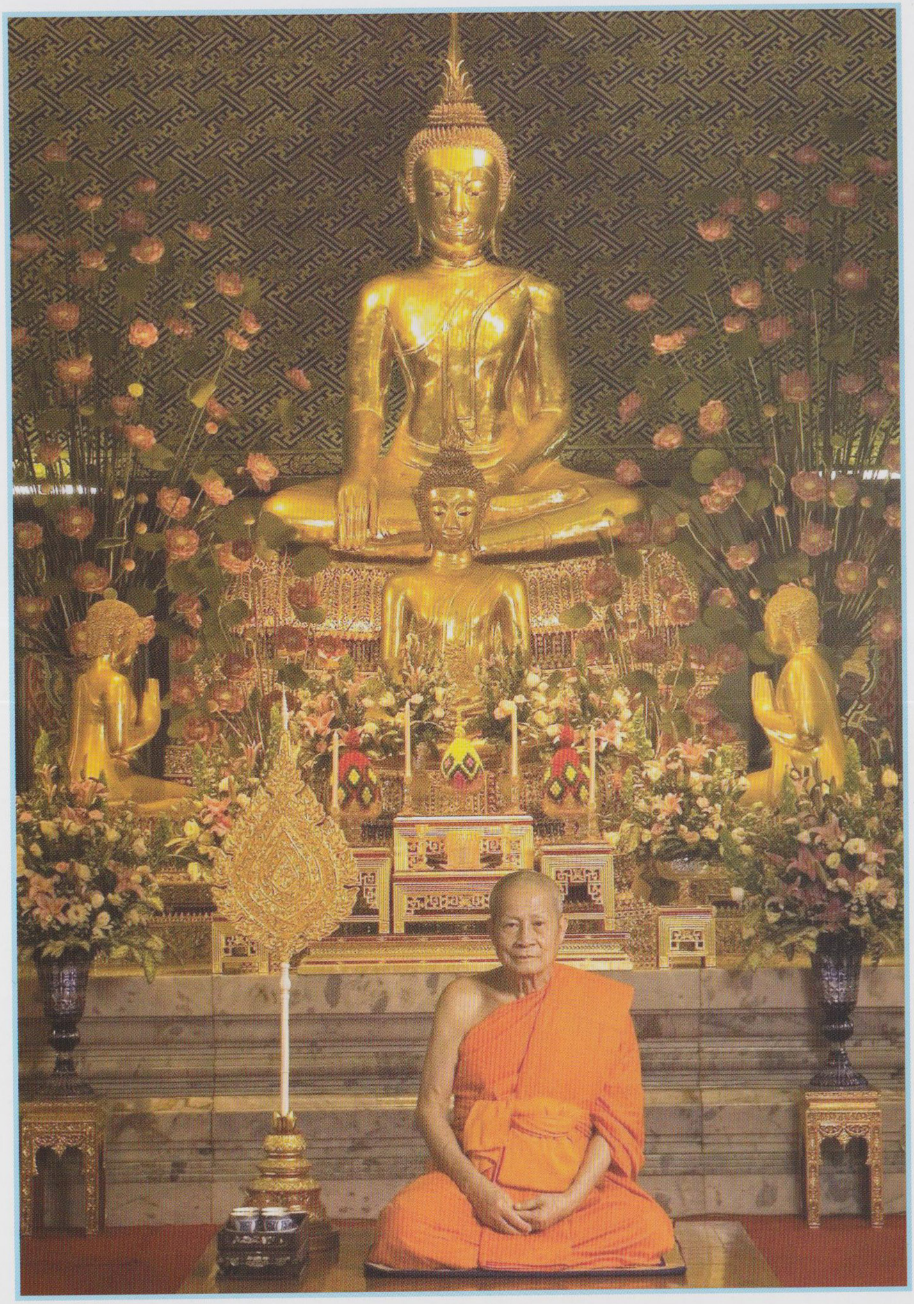
..เรายังมีดี เราเป็นคนไม่สิ้นดี..

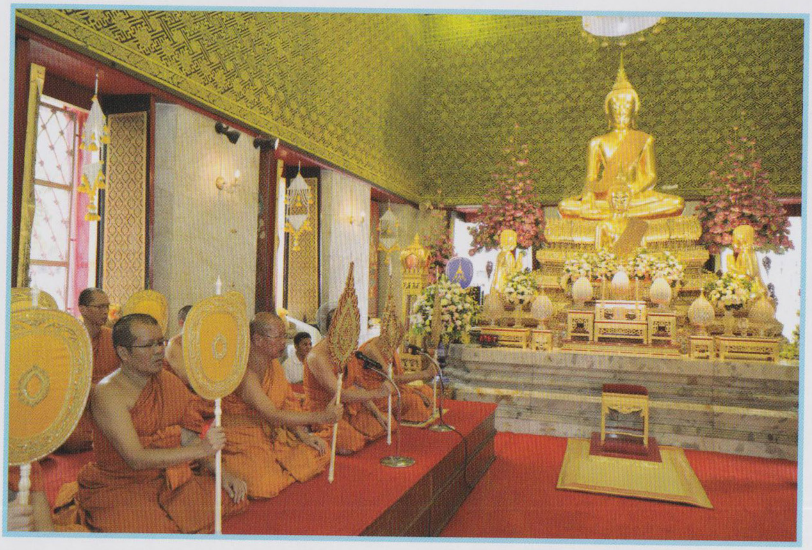


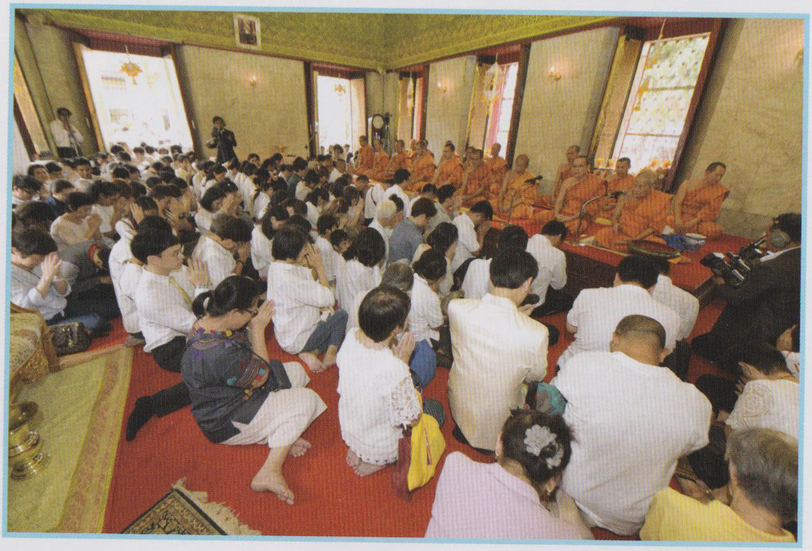
ยิ่งทำ.. ยิ่งได้ ยิ่งให้... ยิ่งมี











“ลักษณะความโกรธของคน”

- โกรธง่ายหายเร็ว เหมือนรอยขีดในน้ำ
- โกรธแล้วหายช้า เหมือนรอยขีดบนดิน
- โกรธแล้วหายยาก เหมือนรอยขีดในหิน





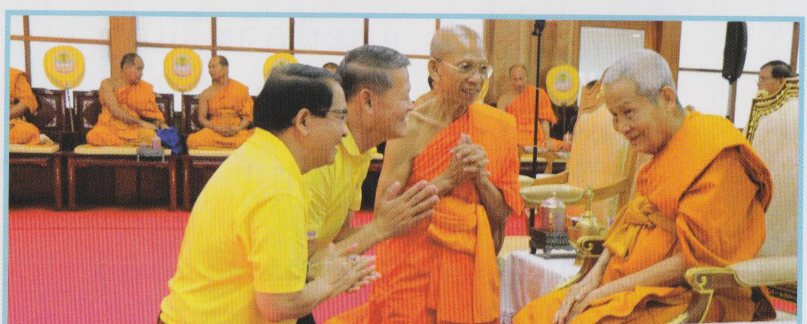
"**ความตาย**".. ไม่ว่าใคร ถ้ายังเป็น**ปุถุชน**อยู่ จะพระหรือโยมก็ตาม ต้องสะดุ้งกลัวกันทั้งนั้น

เพียงแต่ว่า ใครจะ**มีสติ** และ**ฝึกจิต** ได้มากน้อยกว่ากัน

คนที่มีสติ และฝึกจิตดีแล้ว ย่อมไม่กลัว หรือกลัวไม่นาน และจะผ่านความกลัวนั้นไปได้ เพราะมีปัญญารอบรู้ในความจริงของธรรมชาติ

" เมื่อเขาไว้ใจ.. มอบหน้าที่ให้ ก็ต้องทำงานให้สมกับหน้าที่ "



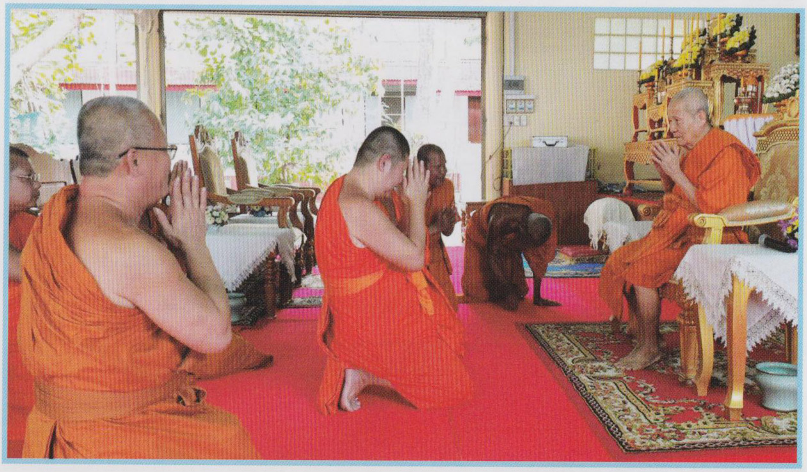






ปฏิบัติศาสนกิจ ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑๒ จังหวัดปราจีนบุรี



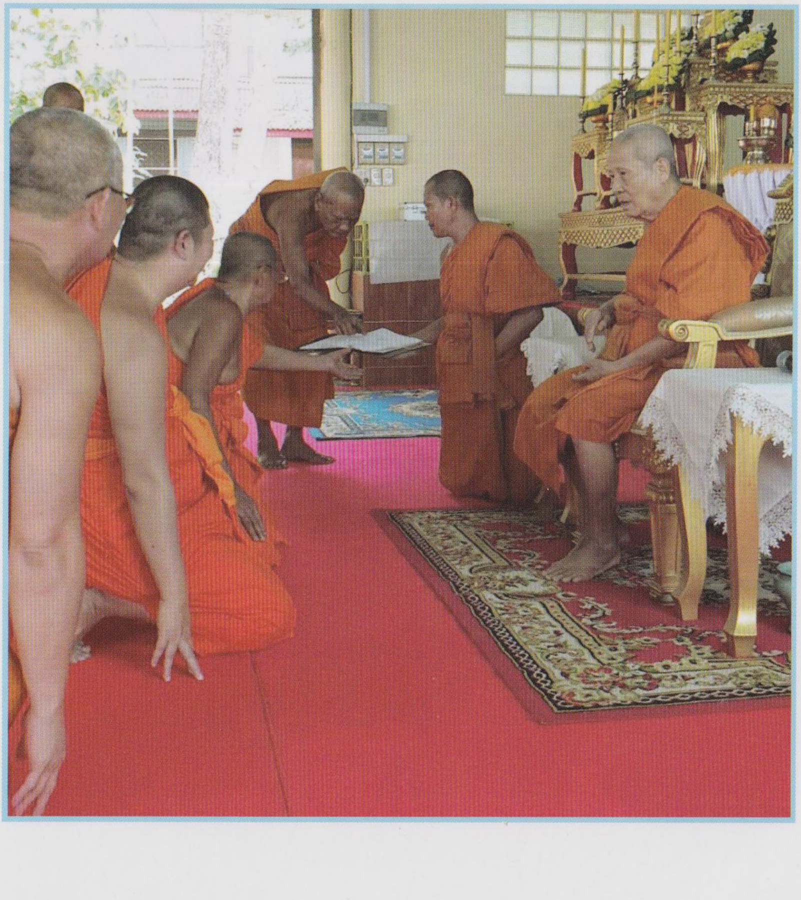


ปฏิบัติศาสนกิจ ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑๒ จังหวัดปราจีนบุรี

" จะทำงานอะไร ก็ควรให้ใจ..

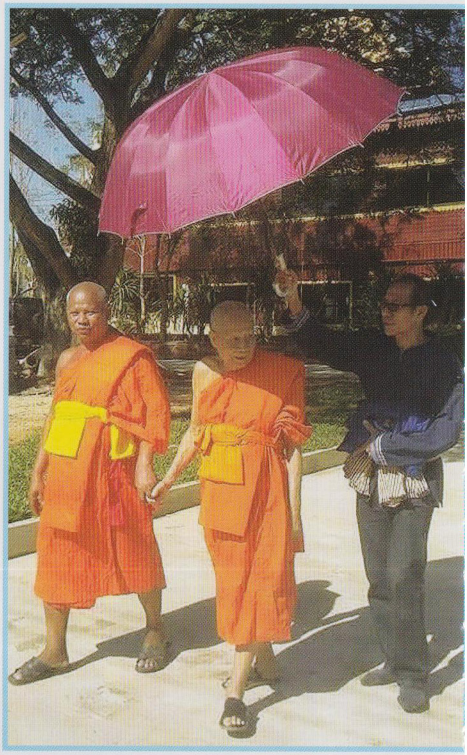
เป็นสำคัญ

เมื่อไม่มีใจ งานก็ออกมาไม่ดี "

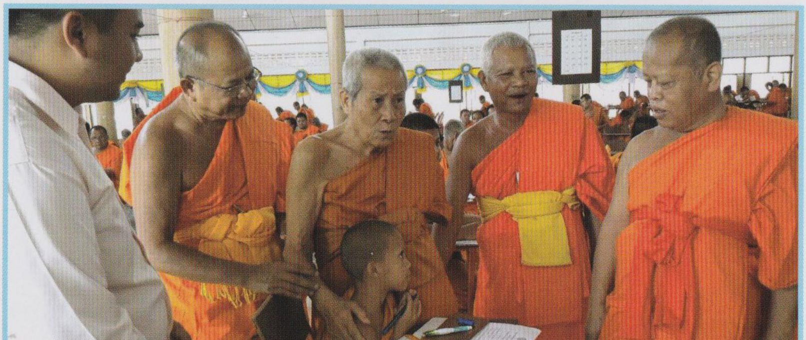


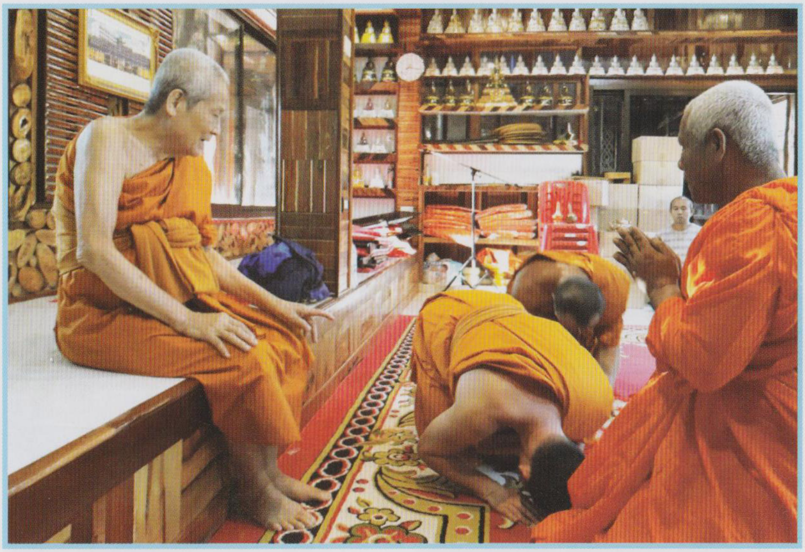
" พระ "
ก็มีหน้าที่อย่างพระ

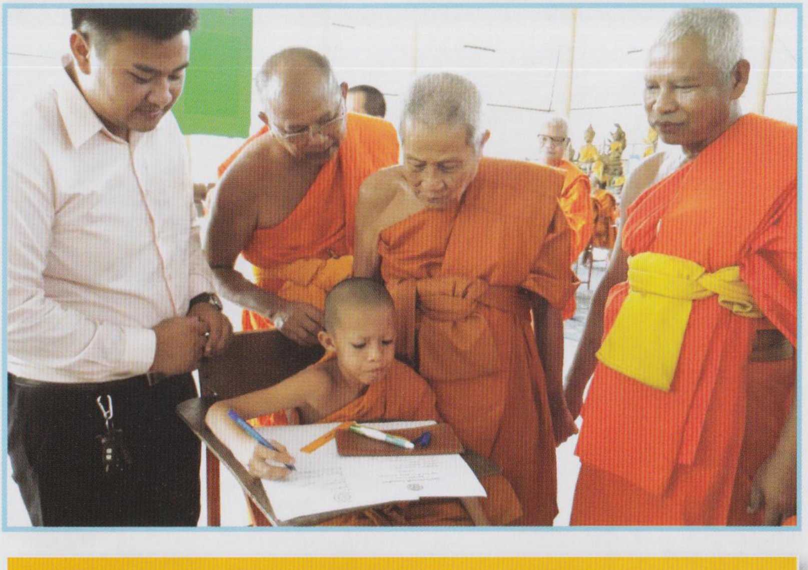
..ต้องเรียนรู้พระปริยัติธรรม
..ต้องฝึกจิตปฏิบัติตน
และสอนผู้คนได้
..ที่สุดจนบรรลุธรรมขั้นสูงขึ้นไป





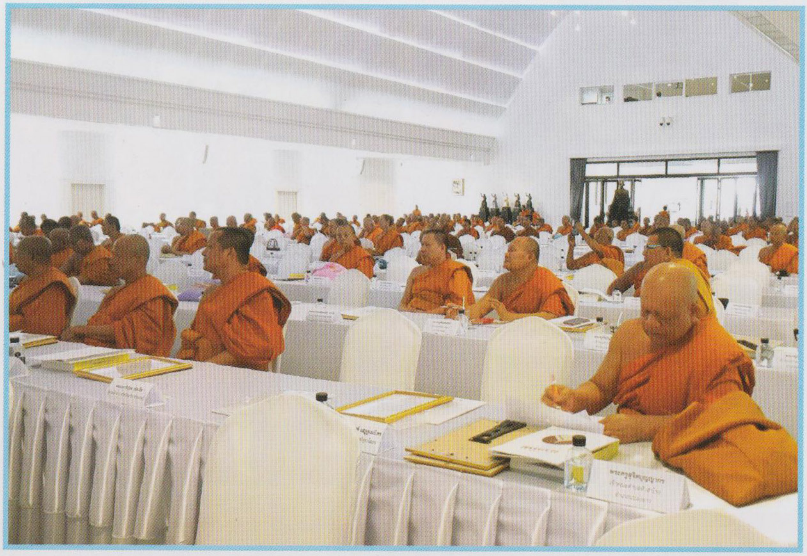




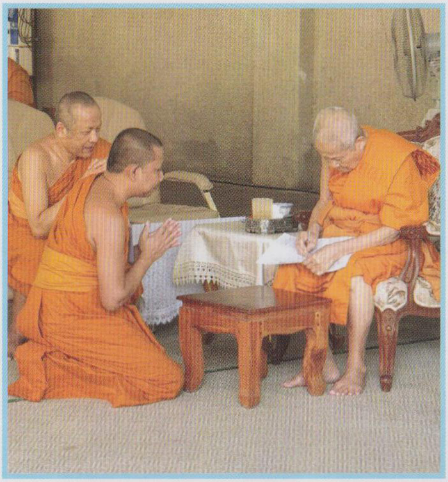


ปฏิบัติศาสนกิจ ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑๒ จังหวัดสระแก้ว





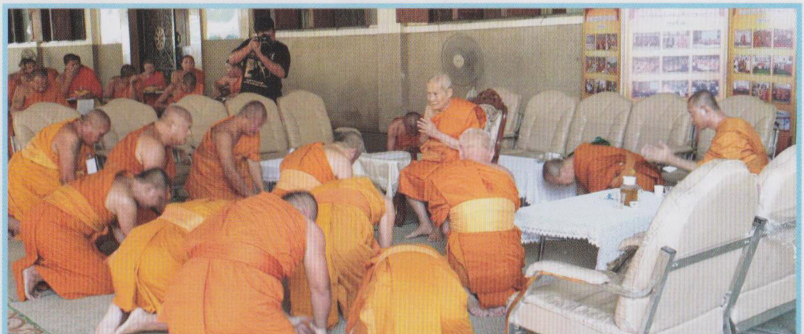
"เป็นผู้ปกครองเขา"



ต้องทำตัวให้น่าเคารพ
ศรัทธา

..ต้องมีทั้ง**พระเดช**
และ**พระคุณ**
จะใช้แต่พระเดช
โดยขาดพระคุณไม่ได้เพราะ

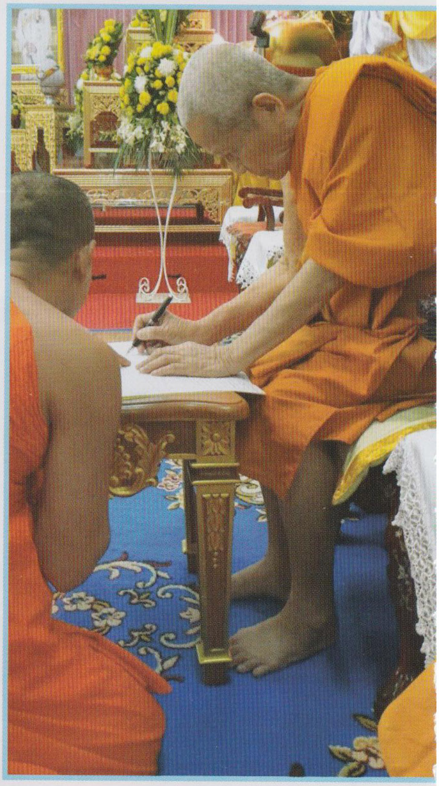
พระเดชทำให้ร้อน
พระคุณทำให้เย็น



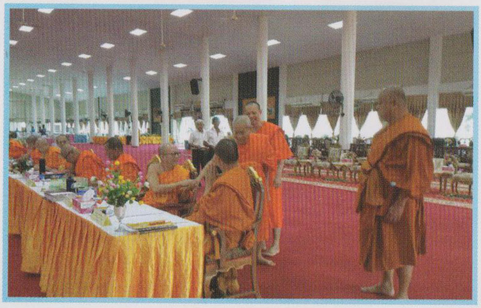
ปฏิบัติศาสนกิจ ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑๒ จังหวัดฉะเชิงเทรา

"เรื่องบางเรื่อง
ไม่จำเป็นต้องพูด
หรือ อธิบายเยอะ"

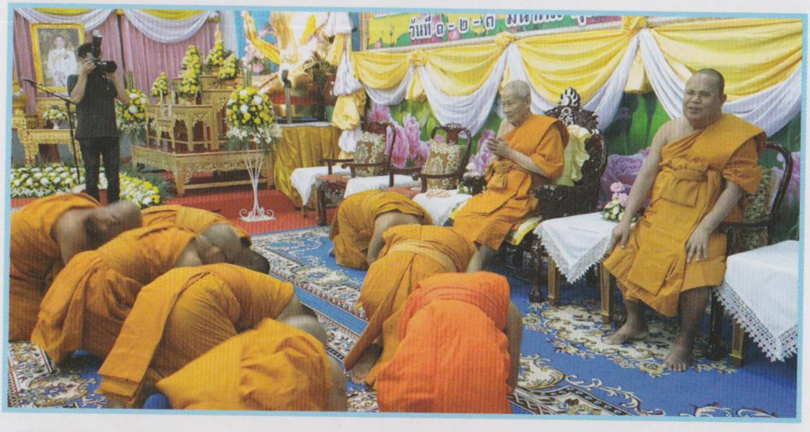
แต่พูดให้เขาเข้าใจง่ายๆ
และปฏิบัติได้จริงดีกว่า ..



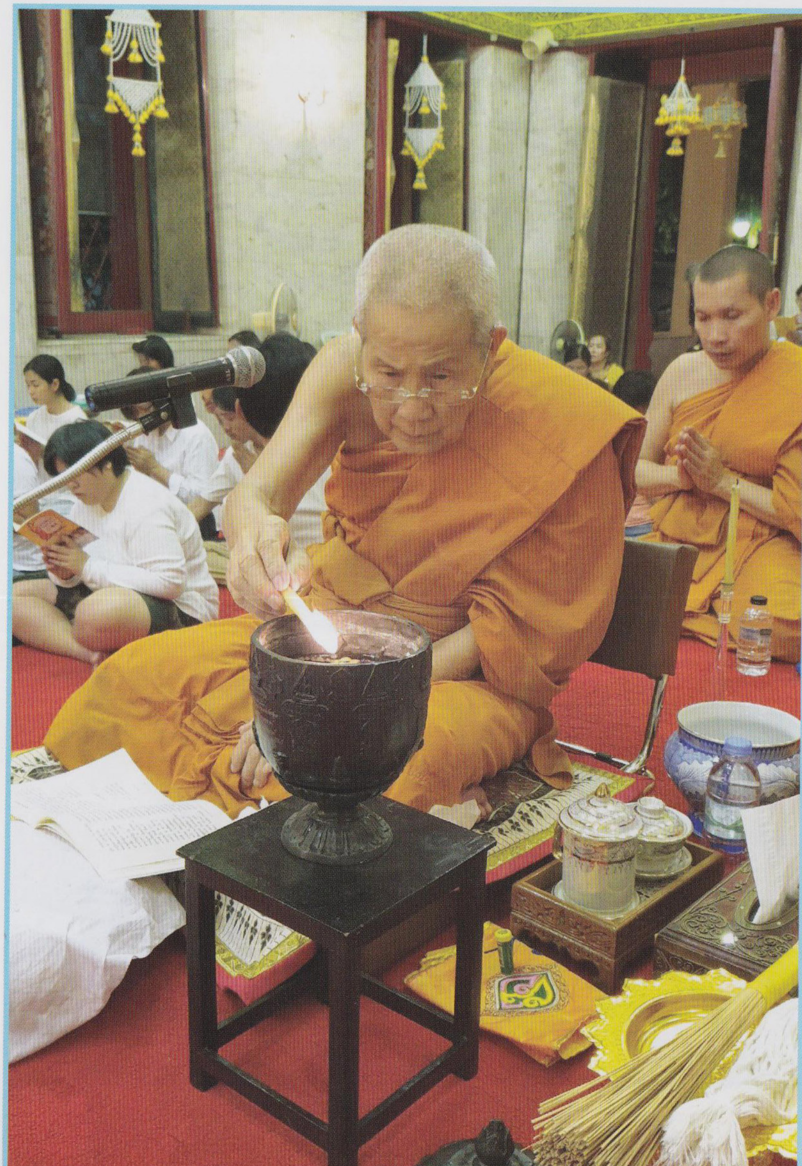








ปฏิบัติศาสนกิจ ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๑๒ จังหวัดนครนายก



“ไฟในอย่านำออก.. ไฟนอกอย่านำเข้า”

เวลามีปัญหาอะไรกัน ก็มานั่งคุยกัน
ด้วยเหตุ ด้วยผล คุยกันให้เข้าใจ
ฆราวาสก็คุยกันในบ้าน
พระก็คุยกันในวัด
ไม่ต้องนำไปคุยนอกบ้านนอกวัด
ไม่อย่างนั้นเรื่องเล็กจะขยายเป็นเรื่องใหญ่
เคลื่อนไปจากความเป็นจริงได้



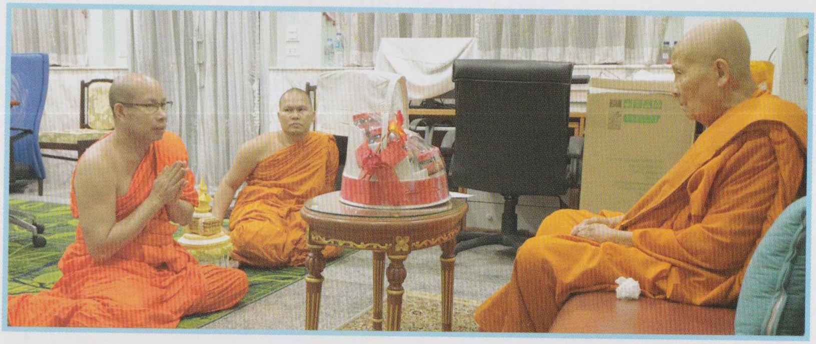


“คนเหมือนกัน”

จะเป็นคนชาติไหน
นับถือศาสนาอะไร
ก็เป็นคนเหมือนๆ กัน

ศาสนาสอนให้คนทำดี
ให้เป็นคนดี
ไม่ควรทำลาย ทำร้ายกัน
เพราะความต่างทางศาสนา

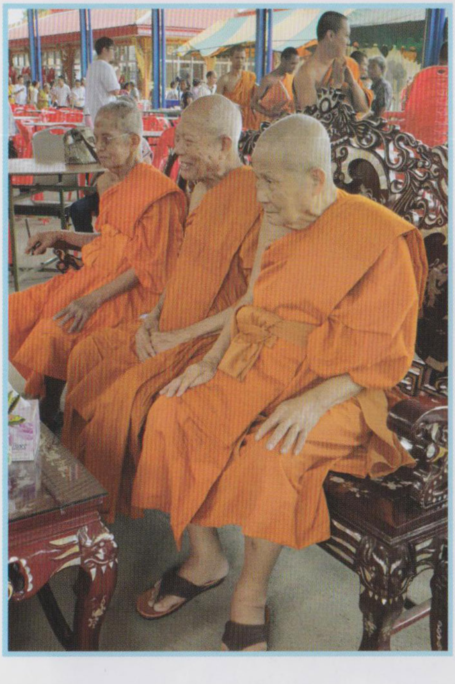


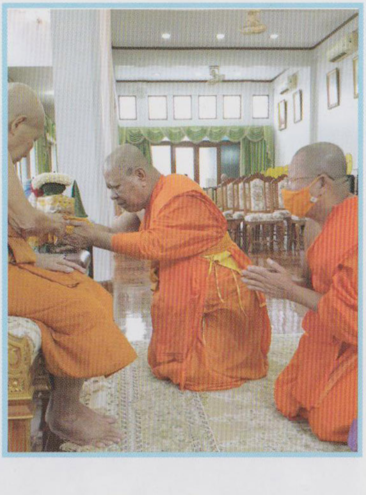


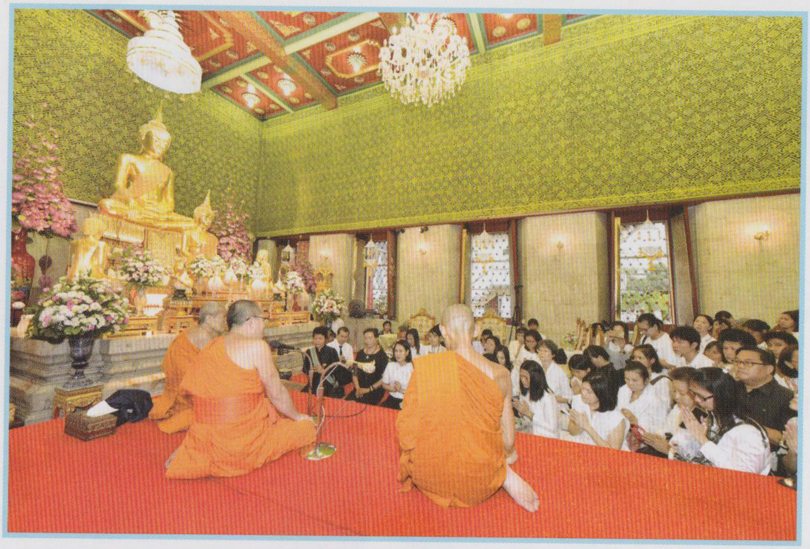




เหล็กที่ผ่านไฟแล้ว
จะเป็นเหล็กกล้า
ชีวิตที่ผ่านอุปสรรคมามาก
จะเป็นชีวิตที่เข้มแข็ง









"ลักษณะคนพาล"

ดีเอาเข้าตัว ชั่วโยนให้คนอื่น

โย พาโล มญฺญตี พาลฺยํ ปณฺฑิโต วาปิ เตน โส
พาโล จ ปณฺฑิตมานี ส เว พาโลติ วุจฺจติ

ผู้ใดใครก็ตาม โง่รู้ตัวว่าโง่ ยังพอมีทางเป็นบัณฑิตได้บ้าง
แต่โง่แล้วอวดฉลาด นั่นแหละเรียกว่า "**คนโง่แท้**"







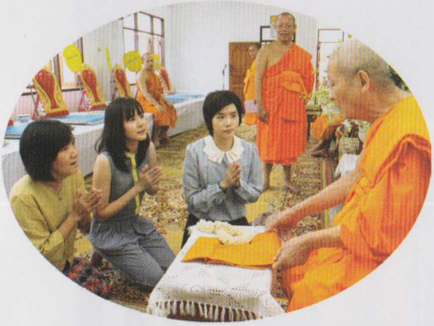
ถึงจะถูก.. ก็ยังผิด

ถึงเราจะถูกแค่ไหน

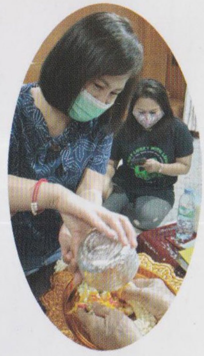
แต่ "เราผิด"

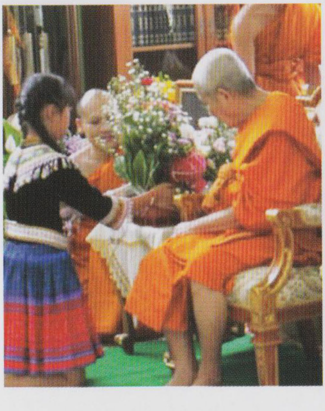
ถ้าเราโกรธ



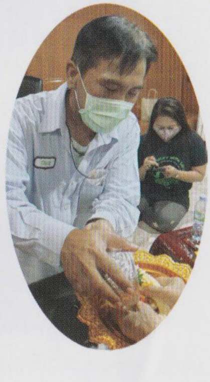


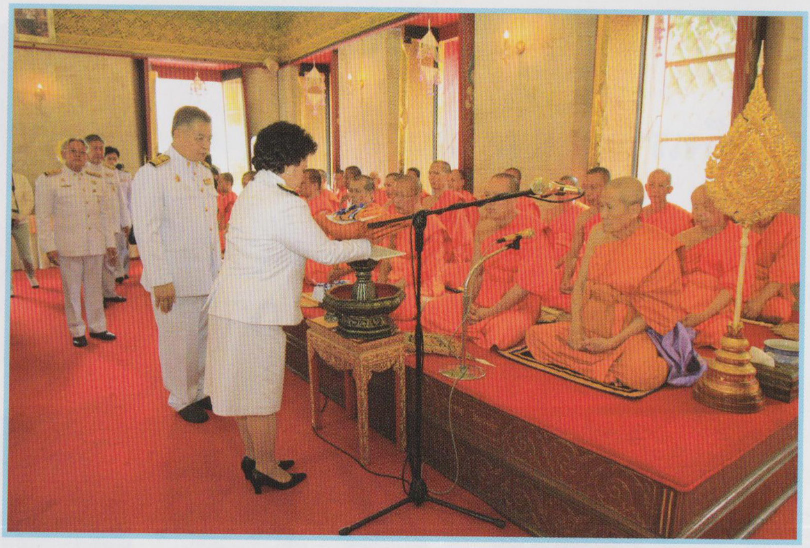














เรื่องบางเรื่อง..

กับ**คนบางคน**

ถึงเราจะถูก **แต่บางที**

เราก็ต้องยอม (ให้เป็น)



“คนเราต้องมี เพื่อน (ดี)”



คบคนพาล..

พาไปหาผิด

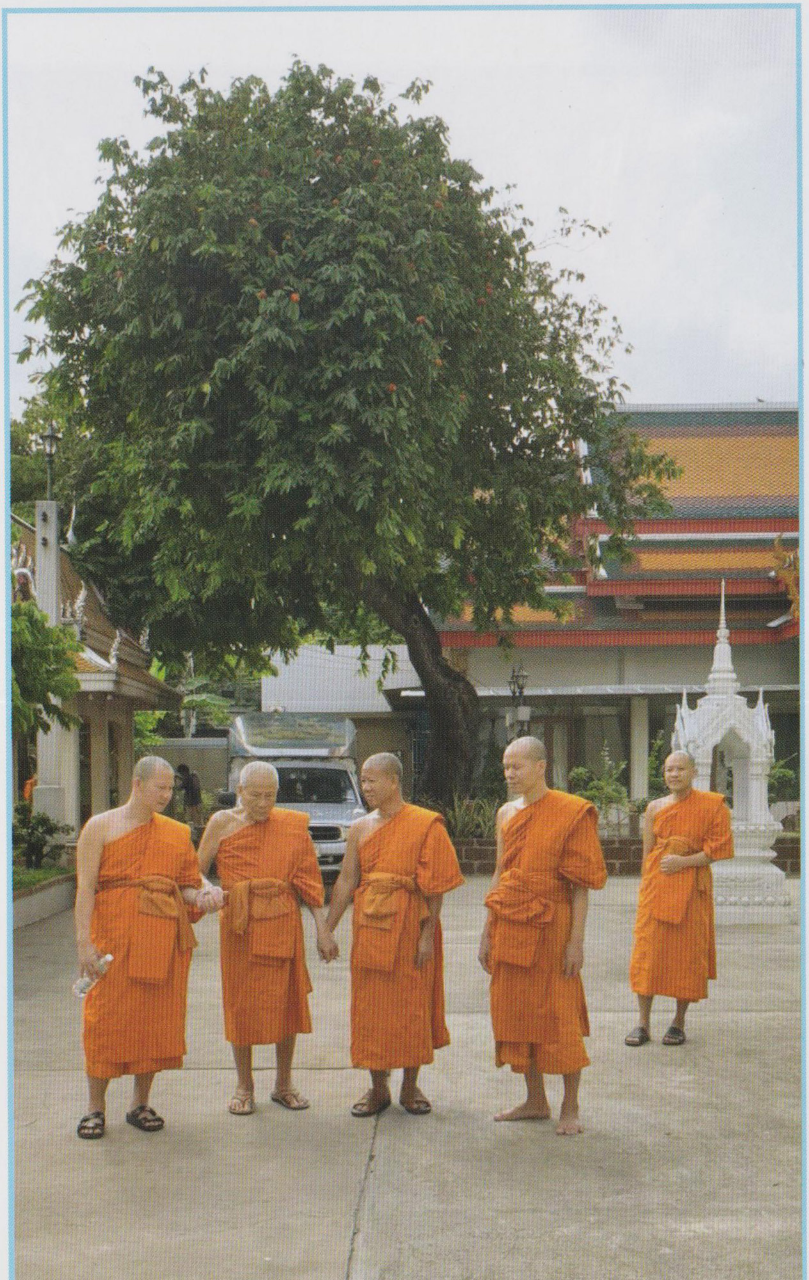
คบบัณฑิต..

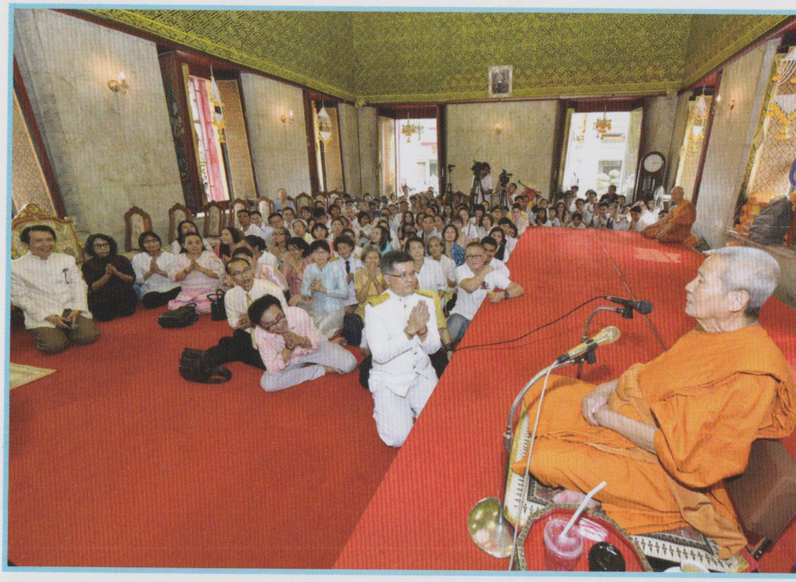
พาไปหาผล

“คนเราถ้าแก่ตัวแล้ว” อะไรๆ มันก็เสื่อมไปตามสังขารจริงๆ



ปฏิบัติศาสนกิจ ประเทศมาเลเซีย





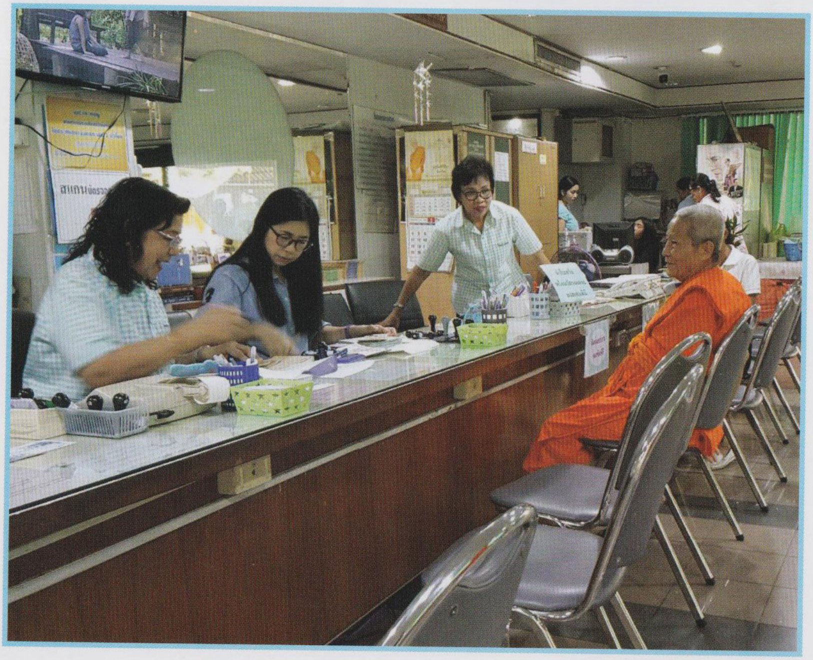

องทุนเพื่อการศึกษาโรงเรียนวัดสังเว
ค่านิยมหลักของคนไทย ประการ

คนเราไม่ต้องอะไรเยอะ
"รักษาศีล ๕" ได้
ชีวิตก็มีความสุขแล้ว









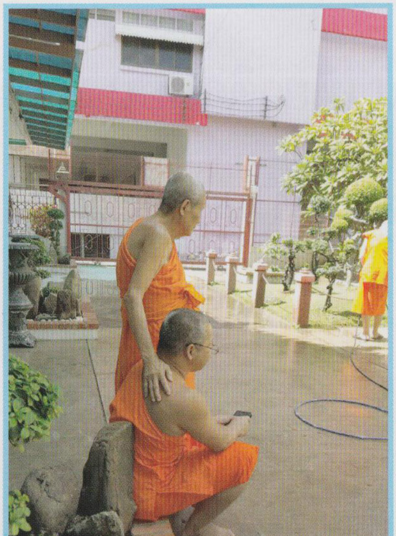
ขวานถากได้หมดทุกที่ ยกเว้น

ด้ามของมันเอง เหมือนกับคน

บางคนเที่ยวสอน เที่ยวติคนอื่น

แต่ไม่เคยมองตัวเองว่าเป็นอย่างไร

รกคน ดีกว่า รกหญ้า
แต่ถ้า คนเจ้าปัญหา
รกหญ้า ดีกว่ารกคน









ปีนี้ผมอายุ ๙๐ ปีแล้ว

มันเกินแล้วนะ..

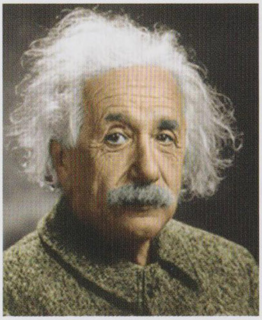
ถ้าว่าตามหลักอายุมนุษย์

มันเป็น กำไรชีวิต มาหลายปีแล้ว

ส่วนที่ ๓ ปกิณณกธรรม

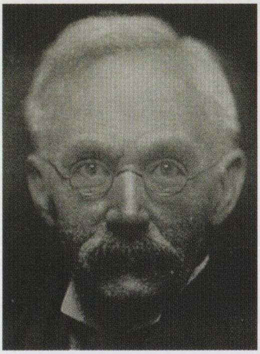


ล้ำยุค เหนือสมัย



"หากจะมีศาสนาใดศาสนาหนึ่งที่เข้ากันได้กับหลักวิทยาศาสตร์ ศาสนานั้นก็คือพระพุทธศาสนา"

จากคำกล่าวของนักวิทยาศาสตร์ชื่อดัง **อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์** ผู้ค้นพบทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างสสารกับพลังงาน



"ไม่ว่าจะเป็นพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นใดที่ยิ่งใหญ่ในโลก ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบมาหมดแล้ว ข้าพเจ้าไม่พบคำสอนของศาสดาใดที่ล้ำเลิศกว่า อริมรรคมีองค์ ๘ และอริยสัจ ๔ ของพระพุทธเจ้าเลย"

จากคำกล่าวของศาสตราจารย์ **ริส เดวิดส์** ผู้ก่อตั้งสมาคมบาลีปกรณ์

เป็นที่น่าอัศจรรย์ใจว่า พระพุทธศาสนาดำรงอยู่ได้จนมีอายุกาลผ่านวัยมาเกินครึ่งหนึ่งของอายุตามพุทธทำนาย (๕,๐๐๐ ปี) แต่สัจธรรมคำสอนของสมเด็จพระชินวร บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ยังรุ่งโรจน์โชติช่วง ส่องอรรถ ส่องธรรม นำทางชีวิตของสรรพสัตว์มาโดยตลอด เปรียบดังประทีปดวงใหญ่ส่องทางให้แสงสว่างชีวิตแก่มวลมนุษยชาติมิรู้จาง ถึงแม้จะมีการตีความหมายคำสอนผิด จนวิปริตผิดออกไปจากของเดิมบ้าง แต่พระพุทธศาสนาก็ยังยืนหยัดอยู่คู่ความจริงตามยุคสมัยมิเปลี่ยนแปลง พระพุทธศาสนาจึงเปรียบประดุจเพชรเม็ดงามอันล้ำค่า เพชรก็คือเพชร มิอาจเปลี่ยนธรรมชาติของเพชรให้เป็นเงินเป็นทองได้

ถ้าหากเปรียบพระพุทธศาสนาให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน พระพุทธศาสนาก็ไม่ต่างอะไรกับห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ที่บรรจุสิ่งของสะดวกกินสะดวกใช้มากมายหลายยี่ห้อไว้ล่อตาล่อใจผู้บริโภค พระพุทธศาสนาก็เช่นเดียวกัน ได้บรรจุหลักธรรมคำสั่งสอนไว้มากมายหลายระดับให้เลือกสรร ไม่ว่าจะเป็นธรรมสำหรับผู้ครองเรือน นักธุรกิจ พ่อค้า ดาราตลก ยาจกหรือเศรษฐี ก็มีธรรมที่จัดเป็นหมวดหมู่ เหมาะกับจริต ง่ายไปหายาก ตื้นไปหาลึก สะดวกและง่ายแก่การนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ด้วยความที่พระพุทธศาสนามีคำสอนมากมายหลายระดับให้เลือกสรร ดังนั้น.. ธรรมที่ฮิตติดตลาดนักบุญมากที่สุด คงหนีไม่พ้นธรรมประเภทการให้ทาน และพิธีกรรมต่างๆ แต่สิ่งเหล่านั้นหาใช่สิ่งที่เป็นแก่นสารของพระพุทธศาสนาไม่ พุทธศาสนิกชนที่ชาญฉลาดสามารถเลือกหลักธรรมที่เป็นแก่นแท้ของพุทธศาสนาไปใช้ได้ตามความรู้ความสามารถ เหมือนช่างไม้ผู้ชาญฉลาด เลือกใช้ส่วนที่เป็นประโยชน์ที่สุดของต้นไม้เพื่อใช้สร้างบ้าน ฉันนั้น



อีกประการหนึ่ง พระพุทธศาสนาเปรียบประดุจผลมะพร้าว ที่มี**เปลือก**เปรียบเสมือนทานและศีล มีกะลาเปรียบเสมือนสมาธิและปัญญา มี**เนื้อใน**อันหอมมันและ**น้ำ**ที่หวานเย็นชื่นใจเปรียบเสมือน**วิมุติ**



ผู้ใดนับถือพระพุทธศาสนาเพียงทาน ศีล ผู้นั้นได้ชื่อว่ารู้จักพระพุทธศาสนาเพียงผิวเผิน เหมือนคนที่ต้องการลิ้มชิมรสมะพร้าว แต่รู้จักแค่เปลือกของมะพร้าว ผู้ใดรู้จักพระพุทธศาสนาเพียงสมาธิ ปัญญา ผู้นั้นเปรียบประดุจคนที่ต้องการลิ้มลองรสมะพร้าว แต่รู้จักแค่กะลาของมะพร้าว ผู้ใดนับถือพระพุทธศาสนาเพราะเข้าใจปัญหาและต้องการอบรมบ่มจิตให้บริสุทธิ์และหลุดพ้น ผู้นั้นได้ชื่อว่า รู้จักสิ่งที่เป็นแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา ผลที่ได้รับคือ ญาณ วิมุติ และนิพพาน เหมือนคนที่ต้องการลิ้มรสของมะพร้าว ปอกเปลือกมะพร้าวและกะลาทิ้งเสีย เลือกลิ้มชิมรสมะพร้าวที่หอมมันและหวานชื่นใจ ดังนั้น.. อย่าปักหมุดการทำบุญไว้แค่ **ทาน** หรือ **ศีล** ควรมุ่งเป้าให้ถึงระดับภาวนาด้วย

ด้วยประการฉะนี้ พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า "พรหมจรรย์คือศาสนานี้ มิใช่มีลาภสักการะหรือชื่อเสียงเป็นอานิสงส์ มิใช่มีความสมบูรณ์ด้วยศีลเป็นอานิสงส์ มิใช่มีความสมบูรณ์ด้วยสมาธิเป็นอานิสงส์ มิใช่มีญาณทัสสนะ (ปัญญา) เป็นอานิสงส์ แต่พรหมจรรย์นี้ มีความหลุดพ้นแห่งใจอันไม่กลับมากำเริบอีก เป็นแก่นสาร เป็นที่สุดโดยรอบ" สรุปความได้ว่า

๑. ลาภสักการะชื่อเสียง เปรียบเหมือนกิ่งไม้ ใบไม้

๒. ศีล เปรียบเหมือนสะเก็ดไม้

๓. สมาธิ เปรียบเหมือนเปลือกไม้

๔. ญาณทัสสนะ คือปัญญา เปรียบเหมือนกะพี้ไม้

๕. ความหลุดพ้นแห่งใจ อันไม่กลับมากำเริบอีก ซึ่งมาจากคำบาลีว่า **"อกุปฺปา เจโตวิมุตฺติ"** เปรียบเหมือนแก่นไม้ พุทธศาสนิกชนผู้ชาญฉลาด สามารถเลือกลิ้มชิมรสพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสตร์แห่งเหตุและผล เป็นศาสนาแห่งความหลุดพ้นได้ตามความถนัด ทะเลมีเพียงรสเดียวคือ **รสเค็ม** ฉันใด รสแห่งธรรมที่ประเสริฐ ก็มีเพียงรสเดียว คือ **ความหลุดพ้น** ฉันนั้น..

กาฝากหรือจะสู้ กล้วยไม้

คำว่า **"กาฝาก"** เป็นชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่งที่อาศัยต้นไม้ชนิดอื่นเกิด โดยอาศัยนกเป็นตัวขับถ่ายมูลเมล็ดลงตามกิ่งก้านของต้นไม้ชนิดต่างๆ งอกงามขึ้นมาได้ด้วยการฝังรากทะลุเปลือกเข้าเนื้อไม้ เจริญเติบโตด้วยการอาศัยท่อน้ำเลี้ยง แย่งน้ำ และธาตุอาหารของต้นไม้อื่นๆ แต่หลังจากที่เจริญเติบโตเต็มที่แล้ว ก็สร้างความหายนะให้เกิดแก่ต้นไม้ที่มันอาศัยเกิด ทำให้ต้นไม้ชนิดนั้นๆ มีเปลือกและแก่นเปราะบาง หักง่าย ใช้ทำประโยชน์อะไรไม่ได้

ลูกที่อกตัญญู ไม่รู้คุณพ่อแม่ จึงเปรียบได้กับต้นกาฝาก อาศัยท้องของท่านเกิด อาศัยข้าวน้ำที่ท่านเลี้ยง อาศัยเงินทองที่ท่านให้ อาศัยความรักความเอาใจใส่ที่ท่านทุ่มเท แต่ตอบแทนพ่อแม่ด้วยความทุกข์ยากลำบากใจ ความอับอาย เสียชื่อเสียง เป็นต้น เรียกลูกที่คอยบั่นทอนความเจริญของวงศ์ตระกูลประเภทนี้ว่า **"ลูกกาฝาก"**

นักเรียนที่อกตัญญู ไม่รู้คุณโรงเรียน อาศัยโรงเรียนเรียนหนังสือ แต่ทำตัวเป็นคนเกเร เกะกะระราน เป็นอันธพาลครองโรงเรียน ชอบชิงสุกก่อนห่าม ทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน เกียจคร้านไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน เหมือนต้นกาฝาก อาศัยต้นไม้ชนิดใดเกิด ก็ทำลายต้นไม้ชนิดนั้น เรียกนักเรียนที่คอยบั่นทอนความเจริญของโรงเรียนว่า **"นักเรียนกาฝาก"**

คนที่อกตัญญู ไม่รู้คุณสังคม ทำตัวเป็นอันธพาลครองเมือง ขี้เหล้า เมายา เล่นการพนัน ตบตีกันตลอดเวลา สร้างความเสื่อมเสียให้แก่สังคม เรียกคนที่บั่นทอนสังคมให้เสื่อมทรามประเภทนี้ว่า **"กาฝากสังคม"**



ต้นกาฝาก



ส่วนคำว่า "กล้วยไม้" เป็นชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่ง เกิดโดยการฝังรากตามเปลือกต้นไม้ แต่ไม่ทำลายเนื้อไม้ เพราะเป็นต้นไม้ที่มีดอกให้ความสวยงาม เกิดกับต้นไม้ชนิดใด ก็ประดับต้นไม้ชนิดนั้นให้มีความสวยงามตามไปด้วย เป็นต้นไม้มีประโยชน์ ไม่มีโทษ มีคุณฝ่ายเดียว ให้ความงดงาม ให้ความเจริญตาแก่ผู้พบเห็น และสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินได้

ลูกที่กตัญญู รู้คุณพ่อแม่ อาศัยเลือดเนื้อของพ่อแม่เกิด อาศัยข้าวน้ำที่ท่านเลี้ยง อาศัยเงินทองที่ท่านให้ อาศัยความรัก ความเอาใจใส่ที่ท่านทุ่มเท ไม่ลืมบุญคุณท่าน ทำคุณคืนตอบแทน ไม่ทำให้ท่านทั้งสองเดือดร้อน นำชื่อเสียงที่ดีมาสู่วงศ์ตระกูล เรียกลูกที่รู้คุณเหล่านี้ว่า **"ลูกกล้วยไม้"**

นักเรียนที่กตัญญู รู้คุณครู รู้คุณโรงเรียน ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ครู ไม่นำความเสื่อมเสียมาสู่โรงเรียน ขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่เกเร ไม่ชิงสุกก่อนห่าม ไม่เป็นอันธพาลสร้างความเดือดร้อนแก่คนอื่น สร้างแต่ความเจริญและนำชื่อเสียงมาให้โรงเรียน เรียกนักเรียนที่ประดับโรงเรียนด้วยการประพฤติดีเหล่านี้ว่า **"นักเรียนกล้วยไม้"**

คนที่กตัญญู รู้คุณสังคม อาศัยอยู่ในสังคมใด ประเทศใด ก็ไม่ทำให้สังคมนั้น ประเทศนั้นเดือนร้อน เหมือนกับต้นกล้วยไม้ อาศัยต้นไม้ชนิดใดเกิด ก็ไม่ทำลายต้นไม้ชนิดนั้น ตอบแทนต้นไม้ที่มันอาศัยเกิดด้วยดอกที่สวยงาม คนที่รู้คุณสังคมก็เช่นเดียวกัน ตอบแทนสังคมประเทศชาติ ด้วยการทำดี เรียกคนดีที่รู้คุณสังคม คุณของประเทศว่า **"คนกล้วยไม้"**

คำถามเดียว

ถามว่า ถ้าได้เกิดเป็นมนุษย์อีกครั้ง อยากจะทำอะไร ?

ประเภทผู้ตอบคำถาม แบ่งเป็น เทวดา พญานาค พระภูมิเจ้าที่ สัตว์เดรัจฉาน เปรต สัตว์นรก และมนุษย์

เทวดา ตอบว่า

ถ้าเราได้เกิดเป็นมนุษย์อีกครั้ง เราจะพิจารณาธรรม เพราะมนุษย์มีกายสังขารที่เหมาะกับการพิจารณาธรรมมาก ร่างกายของมนุษย์เป็นเครื่องมือที่ใช้พิจารณาธรรมได้ดีที่สุด น่าอิจฉาพวกมนุษย์จริงๆ

พญานาค ตอบว่า

บวชสิ ! ถ้าได้เกิดเป็นมนุษย์อีกครั้ง เราจะบวช เป็นพญานาคมีฤทธิ์มากก็จริง แต่บวชไม่ได้ พ้นทุกข์ไม่ได้ แต่มนุษย์บวชได้ มนุษย์สร้างบุญบารมีได้ ไปสวรรค์ชั้นสูงได้ บรรลุนิพพานได้

พระภูมิเจ้าที่ ตอบว่า

ถ้าได้เกิดเป็นมนุษย์อีกครั้ง คราวนี้เราจะทำบุญใส่บาตรทุกวัน ไม่ต้องมานั่งรอคนอุทิศส่วนกุศลมาให้ ทำเองได้ตามปรารถนา เป็นการสั่งสมบารมีได้เร็วทันใจดี

สัตว์เดรัจฉาน ตอบว่า

ถ้าได้เกิดเป็นมนุษย์ เราจะสงเคราะห์สัตว์อื่น เป็นสัตว์นั้นทุกข์มาก พูดก็ไม่ได้ คิดอะไรฉลาดๆ ก็ไม่ได้ เป็นมนุษย์มีสมอง มีปัญญา เราจะใช้ปัญญาของมนุษย์ทำให้ตัวเองไม่ต้องมาเป็นสัตว์อีก

เปรต ตอบว่า

เราไม่อยากมีหน้าตาน่าเกลียด ไม่อยากมีปากเท่ารูเข็ม มีรูปร่างสูงเหมือนต้นตาล ถ้าได้เกิดเป็นมนุษย์ เราจะถือศีล จะได้ไม่ต้องมาเป็นเปรตผู้หิวโหย อดๆ อยากๆ มีความทุกข์ทรมานแสนสาหัส

สัตว์นรก ตอบว่า

ถ้าได้เกิดเป็นมนุษย์อีกครั้ง เราจะทำความดี จะไม่ผิดศีล จะปฏิบัติธรรม เพราะนรกมันร้อน มันโหดร้าย มีแต่ความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน ทุรนทุราย ถ้าเรามีโอกาสอีกครั้ง จะไม่ทำชั่ว ไม่อยากถูกทรมาน ไม่อยากตกนรกอีก

แต่เมื่อถามคำถามเดียวกันกับมนุษย์ ได้คำตอบว่า

เราอยากสมหวังในความรัก อยากสวย-หล่อ-อยากรวย-อยากมียศ-อยากมีอำนาจ แม้ต้องผิดศีล ทำร้ายใคร โกงใครก็จะทำ

น่าสงสารมนุษย์ที่สุด มนุษย์ผู้โหยหิวอยากได้อยู่ตลอดเวลา อยากได้ทรัพย์สมบัติภายนอกที่ยึดถือได้ชั่วครั้งชั่วคราวจนเกินไป ทั้งๆ ที่มนุษย์มีโอกาสทำบุญ สร้างบารมีได้ดีมากกว่าสัตว์ทุกจำพวก แต่.. **ก็เพิกเฉย ไม่ทำ**

ส่วนที่ ๔ บทสวดมนต์ (ย่อ)
ใช้ในโอกาสต่างๆ ของวัดสังเวชวิศยาราม



๑. บทนมัสการพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ ฯ

(กราบ ๑ หน)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ ฯ

(กราบ ๑ หน)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ ฯ

(กราบ ๑ หน)

****

๒. บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ

****

๓. บทพระไตรสรณคมน์

พุทธัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ธัมมัง	สะระณัง	คัจฉามิ
สังฆัง	สะระณัง	คัจฉามิ ฯ
ทุติยัมปิ พุทธัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง	สะระณัง	คัจฉามิ ฯ
ตะติยัมปิ พุทธัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง	สะระณัง	คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง	สะระณัง	คัจฉามิ ฯ

****

๔. สัมพุทเธ

สัมพุทเธ อัฏฐะวีสัญจะ ท์วาทะสัญจะ สะหัสสะเก
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัญจะ จะตุวีสะติสะหัสสะเก
ทะสะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต อัฏฐะจัตตาฬีสะสะหัสสะเก
วีสะติสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง
นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

****

๕. โย จักขุมา

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏโฐ
สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต
มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
ปาเปสิ เขมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ฯ
พุทธัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

ธัมโม ธะโช โย วิยะ ตัสสะ สัตถุ
ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธิมัคคัง
นิยยานิโก ธัมมะธะรัสสะ ธารี
สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ฯ
ธัมมัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
โมหัปปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะเชตา
สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ
ส๎วากขาตะธัมมัง วิทิตัง กะโรติ ฯ

สังฆัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
พุทธานุพุทธัง สะมะสีละทิฏฐิง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

****

๖. นโมการอัฏฐกคาถา

นะโม อะระหะโต สัมมา- สัมพุทธัสสะ มะเหสิโน
นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ ส๎วากขาตัสเสวะ เตนิธะ
นะโม มะหาสังฆัสสาปิ วิสุทธะสีละทิฏฐิโน
นะโม โอมาต๎ยารัทธัสสะ ระตะนัตต๎ยัสสะ สาธุกัง
นะโม โอมะกาตีตัสสะ ตัสสะ วัตถุตต๎ยัสสะปิ
นะโมการัปปะภาเวนะ วิคัจฉันตุ อุปัททะวา
นะโมการานุภาเวนะ สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
นะโมการัสสะ เตเชนะ วิธิม๎หิ โหมิ เตชะวา ฯ

****

๗. บทขัดธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง สัมพุชฌิต๎วา ตะถาคะโต
ปะฐะมัง ยัง อะเทเสสิ ธัมมะจักกัง อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ปะวัตเตนโต โลเก อัปปะฏิวัตติยัง
ยัตถากขาตา อุโภ อันตา ปะฏิปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตูส๎วาริยะสัจเจสุ วิสุทธัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราเชนะ สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
เวยยากะระณะปาเฐนะ สังคีตันตัมภะณามะ เส ฯ

****

๘. ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

เอวัมเม สุตังฯ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิสิปะตะเน มิคะทาเย ตัตระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ ฯ

เท๎วเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา โย จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค หีโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต ฯ

เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถีทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง โสกะปะริเทวะทุกขะ-โทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ฯ ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัต์ระ ตัต์ราภินันทินี ฯ เสยยะถีทัง ฯ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง ฯ โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ฯ เสยยะถีทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตังโข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติ ปะริวัฏฏัง ท๎วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติ ปะริวัฏฏัง ท๎วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทธัง อะโหสิ ฯ

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ อะกุปปา เม วิมุตติ อะยะมันติมา ชาติ นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ฯ อิมัส๎มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส๎มิง ภัญญะมาเน อายัส๎มะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง อุทะปาทิ ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก ภุมมา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ์ราห์มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ์รัห์มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส์มินติ ฯ

ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ยามานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ปะระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

พรัหมะกายิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง

อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ์ราห์มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ์รัห์มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส์มินติ ฯ

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ ยาวะ พ์รัห์มะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิ ฯ อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ ฯ อัปปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ฯ

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญติ ฯ

อิติหิทัง อายัส์มะโต โกณฑัญญัสสะ อัญญาโกณฑัญโญเต์ววะ นามัง อะโหสีติ ฯ

****

๙. บทขัดมงคลสูตร

ยัญจะ ท๎วาทะสะ วัสสานิ จินตะยิงสุ สะเทวะกา
จิรัสสัง จินตะยันตาปิ เนวะ ชานิงสุ มังคะลัง
จักกะวาฬะสะหัสเสสุ ทะสะสุ เยนะ ตัตตะกัง
กาลัง โกลาหะลัง ชาตัง ยาวะ พ๎รัห๎มะนิเวสะนา
ยัง โลกะนาโถ เทเสสิ สัพพะปาปะวินาสะนัง
ยัง สุต๎วา สัพพะทุกเขหิ มุจจันตาสังขิยา นะรา
เอวะมาทิคุณูเปตัง มังคะลันตัมภะณามะ เห

****

๑๐. มงคลสูตร

เอวัมเม สุตัง เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ฯ อะถะโข อัญญะตะรา เทวะตา อะภิกกันตายะ รัตติยา อะภิกกันตะวัณณา เกวะละกัปปัง เชตะวะนัง โอภาเสต๎วา เยนะ ภะคะวา เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิต๎วา ภะคะวันตัง อะภิวาเทต๎วา เอกะมันตัง อัฏฐาสิ ฯ เอกะมันตัง ฐิตา โข สา เทวะตา ภะคะวันตัง คาถายะ อัชฌะภาสิ

พะหู เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง
อากังขะมานา โสตถานัง พ๎รูหิ มังคะละมุตตะมัง ฯ
อะเสวะนา จะ พาลานัง ปัณฑิตานัญจะ เสวะนา
ปูชา จะ ปูชะนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ วินะโย จะ สุสิกขิโต
สุภาสิตา จะ ยา วาจา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
มาตาปิตุอุปัฏฐานัง ปุตตะทารัสสะ สังคะโห
อะนากุลา จะ กัมมันตา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ทานัญจะ ธัมมะจะริยา จะ ญาตะกานัญจะ สังคะโห
อะนะวัชชานิ กัมมานิ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ

อาระตี วิระตี ปาปา มัชชะปานา จะ สัญญะโม
อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
คาระโว จะ นิวาโต จะ สันตุฏฐี จะ กะตัญญุตา
กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ขันตี จะ โสวะจัสสะตา สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง
กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ตะโป จะ พ์รัห์มะจะริยัญจะ อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ผุฏฐัสสะ โลกะธัมเมหิ จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
อะโสกัง วิระชัง เขมัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
เอตาทิสานิ กัต์วานะ สัพพัตถะมะปะราชิตา
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ ฯ

****

๑๑. บทขัดรัตนสูตร

ปะณิธานะโต ปัฏฐายะ ตะถาคะตัสสะ ทะสะ ปาระมิโย ทะสะ อุปะปาระมิโย ทะสะ ปะระมัตถะปาระมิโย ปัญจะ มะหาปะริจจาเค ติสโส จะริยา ปัจฉิมัพภะเว คัพภาวักกันติง ชาติง อะภินิกขะมะนัง ปะธานะจะริยัง โพธิปัลลังเก มาระวิชะยัง สัพพัญญุตะญาณัปปะฏิเวธัง นะวะ โลกุตตะระธัมเมติ สัพเพปิเม พุทธะคุเณ อาวัชชิต๎วา เวสาลิยา ตีสุ ปาการันตะเรสุ ติยามะรัตติง ปะริตตัง กะโรนโต อายัส๎มา อานันทัตเถโร วิยะ การุญญะจิตตัง อุปัฏฐะเปต๎วา ฯ

โกฏิสะตะสะหัสเสสุ จักกะวาเฬสุ เทวะตา
ยัสสาณัมปะฏิคคัณหันติ ยัญจะ เวสาลิยัมปุเร
โรคามะนุสสะทุพภิกขะ- สัมภูตันติวิธัมภะยัง
ขิปปะมันตะระธาเปสิ ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

****

๑๒. รัตนสูตร

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง
ตัส๎มา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
ตัส๎มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา ฯ

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง
นะ โน สะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
ยะทัชฌะคา สัก๎ยะมุนี สะมาหิโต
นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี สุจิง
สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ

อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย ปุคคะลา อัฏฐะ สะตัง ปะสัฏฐา
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ
เต ทักขิเณยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
เอเตสุ ทินนานิ มะหัปผะลานิ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัฬหะนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุธา นิพพุติง ภุญชะมานา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยะถินทะขีโล ปะฐะวิง สิโต สิยา
จะตุพภิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย
ตะถูปะมัง สัปปุริสัง วะทามิ
โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ
คัมภีระปัญเญนะ สุเทสิตานิ
กิญจาปิ เต โหนติ ภุสัปปะมัตตา

นะ เต ภะวัง อัฏฐะมะมาทิยันติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทายะ
ตะยัสสุ ธัมมา ชะหิตา ภะวันติ
สักกายะทิฏฐิ วิจิกิจฉิตัญจะ
สีลัพพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิญจิ
จะตูหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต
ฉะ จาภิฐานานิ อะภัพโพ กาตุง
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

กิญจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง
กาเยนะ วาจายุทะ เจตะสา วา
อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฏิจฉะทายะ
อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

วะนัปปะคุมเพ ยะถา ผุสสิตัคเค
คิมหานะมาเส ปะฐะมัส์มิง คิมเห
ตะถูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

วะโร วะรัญญู วะระโท วะราหะโร
อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วิรัตตะจิตตายะติเก ภะวัส์มิง
เต ขีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
พุทธัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
ธัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง
สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

****

๑๓. บทขัดกรณียเมตตสูตร

ยัสสานุภาวะโต ยักขา เนวะ ทัสเสนติ ภิงสะนัง
ยัมหิ เจวานุยุญชันโต รัตตินทิวะมะตันทิโต
สุขัง สุปะติ สุตโต จะ ปาปัง กิญจิ นะ ปัสสะติ
เอวะมาทิคุณูเปตัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

****

๑๔. กรณียเมตตสูตร

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
สักโก อุชู จะ สุหุชู จะ สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี
สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
สันตินท์ริโย จะ นิปะโก จะ อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ
นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิญจิ เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง
สุขิโน วา เขมิโน โหนตุ สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
ทีฆา วา เย มะหันตา วา มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถูลา

ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร
ภูตา วา สัมภะเวสี วา สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ นาติมัญเญถะ กัตถะจิ นัง กิญจิ
พ์ยาโรสะนา ปะฏีฆะสัญญา นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ
มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
เมตตัญจะ สัพพะโลกัส์มิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ
เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ พ์รัห์มะเมตัง วิหารัง อิธะมาหุ
ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน
กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง นะ หิ ชาตุ คัพภะเสยยัง ปุนะเรตีติ

****

๑๕. บทขัดขันธสูตร

สัพพาสีวิสะชาตีนัง ทิพพะมันตาคะทัง วิยะ
ยันนาเสติ วิสัง โฆรัง เสสัญจาปิ ปะริสสะยัง
อาณักเขตตัมหิ สัพพัตถะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง
สัพพะโสปิ นิวาเรติ ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

****

๑๖. ขันธสูตร

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพ๎ยาปุตเตหิ เม เมตตัง เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา
สัพเพ ภัท๎ราน ิ ปัสสันตุ มา กิญจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ อัปปะมาโณ ธัมโม อัปปะมาโณ สังโฆ ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระพู มูสิกา กะตา เม รักขา กะตา เม ปะริตตา ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ โสหัง นะโม ภะคะวะโต นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง ฯ

****

๑๗. บทขัดโมรสูตร

ปูเรนตัมโพธิสัมภาเร นิพพัตตัง โมระโยนิยัง
เยนะ สังวิหิตารักขัง มะหาสัตตัง วะเนจะรา
จิรัสสัง วายะมันตาปิ เนวะ สักขิงสุ คัณหิตุง
พ์รัห์มะมันตันติ อักขาตัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

****

๑๘. โมรสูตร

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ
อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัม เม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร วาสะมะกัปปะยีติ ฯ

****

๑๙. บทขัดอาฏานาฏิยสูตร

อัปปะสันเนหิ นาถัสสะ สาสะเน สาธุสัมมะเต
อะมะนุสเสหิ จัณเฑหิ สะทา กิพพิสการิภิ
ปะริสานัญจะตัสสันนะ- มะหิงสายะ จะ คุตติยา
ยันเทเสสิ มหาวีโร ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

****

๒๐. อาฏานาฏิยสูตร

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ จักขุมันตัสสะ สิรีมะโต
สิขิสสะปิ นะมัตถุ สัพพะภูตานุกัมปิโน
เวสสะภุสสะ นะมัตถุ น์หาตะกัสสะ ตะปัสสิโน
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ มาระเสนัปปะมัททิโน
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ พ์ราห์มณัสสะ วุสีมะโต
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ
อังคีระสัสสะ นะมัตถุ สัก์ยะปุตตัสสะ สิรีมะโต
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ สัพพะทุกขาปะนูทะนัง
เย จาปิ นิพพุตา โลเก ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง
เต ชะนา อะปิสุณา มะหันตา วีตะสาระทา
หิตัง เทวะมะนุสสานัง ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง มะหันตัง วีตะสาระทัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง พุทธัง วันทามะ โคตะมันติ ฯ

เอเต จัญเญ จะ สัมพุทธา อะเนกะสะตะโกฏะโย
สัพเพ พุทธา อะสะมะสะมา สัพเพ พุทธา มะหิทธิกา
สัพเพ ทะสะพะลูเปตา เวสารัชเชหุปาคะตา
สัพเพ เต ปะฏิชานันติ อาสะภัณฐานะมุตตะมัง
สีหะนาทัง นะทันเต เต ปะริสาสุ วิสาระทา
พ์รัห์มะจักกัง ปะวัตเตนติ โลเก อัปปฏิวัตติยัง

อุเปตา พุทธะธัมเมหิ อัฏฐาระสะหิ นายะกา
ท์วัตติงสะลักขะณูเปตา- สีต์ยานุพ์ยัญชะนาธะรา
พ์ยามัปปะภายะ สุปปะภา สัพเพ เต มุนิกุญชะรา
พุทธา สัพพัญญุโน เอเต สัพเพ ขีณาสะวา ชินา
มะหัปปะภา มะหาเตชา มะหาปัญญา มะหัพพะลา
มะหาการุณิกา ธีรา สัพเพสานัง สุขาวะหา
ทีปา นาถา ปะติฏฐา จะ ตาณา เลณา จะ ปาณินัง
คะตี พันธู มะหัสสาสา สะระณา จะ หิเตสิโน
สะเทวะกัสสะ โลกัสสะ สัพเพ เอเต ปะรายะนา
เตสาหัง สิระสา ปาเท วันทามิ ปุริสุตตะเม
วะจะสา มะนะสา เจวะ วันทาเมเต ตะถาคะเต
สะยะเน อาสะเน ฐาเน คะมะเน จาปิ สัพพะทา
สะทา สุเขนะ รักขันตุ พุทธา สันติกะรา ตุวัง
เตหิ ต์วัง รักขิโต สันโต มุตโต สัพพะภะเยนะ จะ
สัพพะโรคะวินิมุตโต สัพพะสันตาปะวัชชิโต
สัพพะเวระมะติกกันโต นิพพุโต จะ ตุวัง ภะวะ ฯ

เตสัง สัจเจนะ สีเลนะ ขันติเมตตาพะเลนะ จะ
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ ฯ

ปุรัตถิมัส์มิง ทิสาภาเค สันติ ภูตา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อะโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
ทักขิณัส์มิง ทิสาภาเค สันติ เทวา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
ปัจฉิมัส์มิง ทิสาภาเค สันติ นาคา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อุตตะรัส์มิง ทิสาภาเค สันติ ยักขา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
ปุริมะทิสัง ธะตะรัฏโฐ ทักขิเณนะ วิรุฬหะโก
ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง
จัตตาโร เต มะหาราชา โลกะปาลา ยะสัสสิโน
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ
อากาสัฏฐา จะ ภุมมัฏฐา เทวา นาคา มะหิทธิกา
เตปิ ตุมเห อะนุรักขันตุ อาโรค์เยนะ สุเขนะ จะ ฯ

****

๒๑. บทขัดอังคุลิมาลสูตร

ปะริตตัง ยัมภะณันตัสสะ นิสินนัฏฐานะโธวะนัง
อุทะกัมปิ วินาเสติ สัพพะเมวะ ปะริสสะยัง
โสตถินา คัพภะวุฏฐานัง ยัญจะ สาเธติ ตังขะเณ
เถรัสสังคุลิมาลัสสะ โลกะนาเถนะ ภาสิตัง
กัปปัฏฐายิ มะหาเตชัง ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

****

๒๒. อังคุลิมาลสูตร

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

ยะโตหัง ภะคินิ อริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

****

๒๓. โพชฌังคสูตร

โพชฌังโค สะติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะถา
วิริยัมปีติปัสสัทธิ- โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร
สะมาธุเปกขะโพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา
มุนินา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลีกะตา
สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

เอกัส์มิง สะมะเย นาโถ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง
คิลาเน ทุกขิเต ทิส์วา โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ
เต จะ ตัง อะภินันทิต์วา โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

เอกะทา ธัมมะราชาปิ เคลัญเญนาภิปีฬิโต
จุนทัตเถเรนะ ตัญเญวะ ภะณาเปต์วานะ สาทะรัง
สัมโมทิต์วา จะ อาพาธา ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง
มัคคาหะตะกิเลสา วะ ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

****

๒๔. อภยปริตร

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

****

๒๕. สักกัต์วา

สักกัต์วา พุทธะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
หิตัง เทวะมะนุสสานัง พุทธะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ทุกขา วูปะสะเมนตุ เต
สักกัต์วา ธัมมะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
ปะริฬาหูปะสะมะนัง ธัมมะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ ภะยา วูปสะเมนตุ เต
สักกัต์วา สังฆะระตะนัง โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง สังฆะเตเชนะ โสตถินา
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ โรคา วูปะสะเมนตุ เต ฯ

สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ

****

๒๖. นัตถิ เม

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

****

๒๗. ยังกิญจิ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง พุทธะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ระตะนัง สังฆะสะมัง นัตถิ ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

****

๒๘. โส อัตถลัทโธ

โส อัตถะลัทโธ สุขิโต วิรุฬโห พุทธะสาสะเน
อะโรโค สุขิโต โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
สา อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬหา พุทธะสาสเน
อะโรคา สุขิตา โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
เต อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
อะโรคา สุขิตา โหหิ สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ ฯ

****

๒๙. รตนัตตยัปปภาวาภิยาจนคาถา

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ อุตตะมัง ธัมมะมัชฌะคา
มะหาสังฆัง ปะโพเธสิ อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง
พุทโธ ธัมโม สังโฆ จาติ นานาโหนตัมปิ วัตถุโต
อัญญะมัญญาวิโยคา วะ เอกีภูตัมปะนัตถะโต
พุทโธ ธัมมัสสะ โพเธตา ธัมโม สังเฆนะ ธาริโต
สังโฆ จะ สาวโก พุทธัสะ อิจเจกาพัทธะเมวิทัง
วิสุทธัง อุตตะมัง เสฏฐัง โลกัส์มิง ระตะนัตตะยัง
สังวัตตะติ ปะสันนานัง อัตตะโน สุทธิกามินัง
สัมมา ปะฏิปัชชันตานัง ปะระมายะ วิสุทธิยา
วิสุทธิ สัพพัก์เลเสหิ โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ
นิพพานัง ปะระมัง สุญญัง นิพพานัง ปะระมัง สุขัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา ฯ
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะเตชะสา
อุปัททะวันตรายา จะ อุปะสัคคา จะ สัพพะโส
มา กะทาจิ สัมผุสิงสุ รัฏฐัง ส์ยามานะเมวิทัง
อาโรคิยะสุขัญเจวะ ตะโต ทีฆายุตาปิ จะ
ตัพพัตถูนัญจะ สัมปัต์โย สุขัง สัพพัตถะ โสตถิ จะ
ภะวันตุ สัมปะวัตตันตุ ส์ยามานัง รัฏฐะปาลินัง
เต จะ รัฏฐัญจะ รักขันตุ ส์ยามะรัฏฐิกะเทวะตา
ส์ยามานัง รัฏฐะปาลีหิ ธัมมามิเสหิ ปูชิตา
สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ สิทธะมัตถุ อิทัง ผะลัง
เอตัส์มิง ระตะนัตต์ยัส์มิง สัมปะสาทะนะเจตะโส ฯ

****

๓๐. เทวตาอุยโยชนคาถา

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน
เอตตาวะตา จะ อัมเหหิ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทันตุ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภิระตา โหนตุ คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ

สัพเพ พุทธา พะลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

****

๓๑. มงคลจักรวาลใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิ มะหิทธิมะหาคุณาปะริมิตะปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ท์วัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณานุภาเวนะอะสีต์ยานุพ์ยัญชะนานุภาเวนะ อัฏฐุตตะระสะตะมังคะลานุภาเวนะ ฉัพพัณณะรังสิยานุภาเวนะ เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะปาระมิตานุภาะเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ พุทธานุภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะ ธัมมักขันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวนะ อัฏฐังคิกะมัคคานุภาเวนะ อัฏฐะสะมาปัตติยานุภาเวนะ ฉะฬะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละญาณานุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตาอุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณานุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะโสกุปัททะวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา ตุยหัง สะมิชฌันตุ ทีฆายุตา ตุยหัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา ฯ อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิคังคามะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมเห อะนุรักขันตุ ฯ

****

๓๒. พุทธชัยมงคลคาถา

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะ-สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ ฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลี-กะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

พาหุงสะหัส สะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ค๎รีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัต๎วานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคลานิ ฯ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พ์รัห์มัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิต์วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ ฯ

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรต์วา ปารมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

ชะยันโต โพธิยา มูเล สัก์ยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ต์วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ ฯ

สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ์รัห์มะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัต์วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ ฯ

****

๓๓. ภวตุ สัพ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

****

๓๔. นักขัตตยักษ์

นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันต๎วา เตสัง อุปัททะเว ฯ
นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันต๎วา เตสัง อุปัททะเว ฯ
นักขัตตะยักขะภูตานัง ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสสานุภาเวนะ หันต๎วา เตสัง อุปัททะเว ฯ

****

ภาคผนวก

รายนามผู้ร่วมจัดพิมพ์หนังสือ
"เก็บธรรม คำ..หลวงพ่อ"

ที่	ชื่อ – ฉายา - นามสกุล	จำนวนเงิน
๑	คณะสงฆ์วัดสังเวชวิศยาราม	๕๓,๕๐๐
๒	คณะสงฆ์วัดทอง เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร	๑๐,๐๐๐
๓	พระสุธีรัตนบัณฑิต (สุทิตย์ อาภากโร, รศ.ดร.) เจ้าอาวาสวัดสุทธิวราราม	๑๐,๐๐๐
๔	พระครูปริยัตยาธาน เจ้าอาวาสวัดฉัตรแก้วจงกลณี	๑๐,๐๐๐
๕	พระมหาสนั่น สนฺตจิตฺโต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเสมียนนารี	๕,๐๐๐
๖	พระครูปลัดภาณุวัฒน์ วฑฺฒธมฺโม วัดบางโฉลงใน	๕,๐๐๐
๗	พระครูสังฆรักษ์มุนินทร์ มุนินฺทโร วัดบางโฉลงใน	๒,๐๐๐
๘	พระมหาอภิสิทธิ์ วิริโย เจ้าอาวาสวัดหนองกี่ จ.บุรีรัมย์	๓,๐๐๐
๙	คุณพ่อ ดร.อมร–คุณแม่ ดร.พวงผกา ตั้งบรรยงค์	๓๐,๐๐๐
๑๐	คุณลลิมาดา ศรีจำรูญ	๑,๐๐๐
๑๑	อ.ไพฑูรย์ อ้นเจริญ	๑,๐๐๐
๑๒	อ.อภิวิชญ์-คุณพัชรี ขำสุทธิ์	๑,๐๐๐
๑๓	ครูสุภา ชัยรัตนฤกษ์ดี	๑,๐๐๐
๑๔	ครูอรพรรณ หงส์ทอง	๕๐๐
๑๕	คุณสุเวทย์-คุณวิไล อุทัยไพศาลวงศ์	๕๐๐
๑๖	คุณบงกาญจน์ คุณชุตินันท์ กาญจนกิจโสภณ	๕๐๐
๑๗	คุณสุปราณี แนมใจ	๕๐๐
๑๘	คุณวิจิตรา เล็กสู่	๑๐๐
๑๙	นายประสาน-นางปาริชาต ฉายสุนทรสิริ	๑,๘๐๐
๒๐	นายสาธิต - นางสุรสา ฉายสุนทรสิริ	๙๐๐
๒๑	ด.ช.ปภังกร ฉายสุนทรสิริ	๔๕๐

ที่	ชื่อ – ฉายา - นามสกุล	จำนวนเงิน
๒๒	นายวิชัย - นางทัศนัย ณรงค์วาณิชย์	๙๐๐
๒๓	คุณวริศรา - นายเสฏฐ์ ณรงค์วาณิชย์	๙๐๐
๒๔	คุณธีรบูลย์ กฤษฎาพงษ์	๙๐๐
๒๕	คุณปาณิสรา กฤษฎาพงษ์	๙๐๐
๒๖	คุณธนาชัย กฤษฎาพงษ์	๙๐๐
๒๗	คุณคณิศร กฤษฎาพงษ์	๙๐๐
๒๘	คุณพสิษฐ์ กิตติกาญจนากร	๙๐๐
๒๙	คุณกานต์ธนัญญา กิตติกาญจนากร	๙๐๐
๓๐	คุณธนโชค กฤษฎาพงษ์	๙๐๐
๓๑	คุณชัชชัย กฤษฎาพงษ์	๙๐๐
๓๒	คุณสาริศา กฤษฎาพงษ์	๙๐๐
๓๓	คุณสุนทร กิตติกาญจนากร	๙๐๐
๓๔	คุณปฏิมา กิตติกาญจนากร	๙๐๐
๓๕	คุณวีระ - คุณเพ็ญจันทร์ เดชธำรง พร้อมลูกและหลาน	๙,๐๐๐
๓๖	คุณณัฐนันท์ ครุฑธาราม และครอบครัว	๑๘,๐๐๐
๓๗	คุณสมศักดิ์ - คุณจีรวรรณ ยิ่งชนม์เจริญ และครอบครัว	๙,๐๐๐
๓๘	คุณภัครดา ดำรงธนิสกุล	๔,๕๐๐
๓๙	คุณอรสา วงศาโรจน์	๔,๕๐๐
๔๐	คุณฉัตรชัย น้ำจันทร์	๔,๕๐๐
๔๑	คุณณัฐพร กิตติจันทรโรจน์	๔,๕๐๐
๔๒	คุณมนัสสุดา - คุณภิรดี ดีวาจิน	๑,๕๐๐
๔๓	คุณโจ้และเพื่อน ๆ	๒,๐๐๐

เก็บธรรม
คำ..หลวงพ่อ

น้อมบูชาคุณ
หลวงพ่อใหญ่